

Uvědomost

ZPRAVODAJ SLOVÁCKÉHO KRÚŽKU V PRAZE

ČÍSLO 48 • ZÁŘÍ 2013

▲ *Muzika krúžku vyhrávala ve Strážnickém skanzenu*

◀ *Pěkná vína – pěkné úsměvy*

▶ *Olín Herodek „svobodný pán z Buchlova“ na Moravském plese*

17. výstava vín tentokrát v hotelu Olšanka

Vážení a milí krůžkaři,

čas dovolených je za námi a my se opět začínáme scházet na našich pravidelných besedách v Gongu i na dalších akcích Slováckého roku, které v Praze pořádáme. Někteří ovšem ani přes léto nezaháleli, vždyť je to mj. období řady folklorních slavností, ať jsou to např. Hornácké slavnosti ve Velké či Pražský jarmark v místě našeho působitě.

Zbývající měsíce do konce roku budou opět na události bohaté. Kromě těch standardních hned v září naše tradiční účast na Trojském vinobraní, tentokrát s účastí televizních kamer brněnského studia pro pořad Folklorika. V říjnu setkání na Velehradě s přáteli krůžkaři z Brna a Bratislavy, v listopadu dolňácké hody v Gongu a na závěr roku všemi očekávaná vánoční beseda připravovaná jako vždy Mirkou Sochorovou.

V tyto dny začínají na vinicích dozrávat hrozny, nastává doba vinobraní a zvyků s tím spojených. S trochou nostalgie a pousmáním jsem si při této příležitosti vzpomněl na I. košt vína v Litvínově někdy před cca pětatřiceti lety. O co šlo? Působil tehdy v divadle v Mostě dnes mediálně velmi známý Břeťa Rychlík, tehdy mladý, něco přes dvacet, ale stejně aktivní, jak ho známe dnes. A tak vymyslel a zrealizoval s partou svých stejně smýšlejících kamarádů tento košt. Ovšem košt vína bez slovácké písničky, to ne. A tak si pozval přátele z pražského Slováckého krůžku. Jela muzika, zpěváci, tanečníci i umělecké vedení, a přesto jsme se všichni vešli do jednoho osobního auta! Celkem nás bylo pět – tři muzikanti (myslím, že nás vezl a na basu hrál doc. Neumann) a dva tanečníci (Soňa a moje maličkost). Vzorků na koštování výstavní výbor připravil asi dvacet, nás uvedli jako špičkové těleso a dokonce jsme museli předvést oficiální program. Tož aj tak se dá udělat košt. Zábava byla pěkná a trocha recese také nezaškodí. Důležité je, aby se lidé bavili a dobře cítili. A toho tam bylo vrchovatě. Dodnes mám hezkou vzpomínku.

Přátelé, přeji nám všem, aby i nadále Krůžek přinášel každému z nás příjemné chvíle, aby si i nadále udržel svůj vysoký standard a skvělé renomé, které má. Vážme si toho a dále Krůžek v tomto smyslu rozvíjejme.

Miroslav Říha

Výbor Krúžku se pravidelně scházel jednou za měsíc. Výborových schůzí se také zúčastňovali stárek se stárkou Rošta a Martina Mazáčovi, které si chasa zvolila na období roku 2013. Na výborových schůzích byly řešeny aktuální věci související s činností Krúžku, organizační zajištění větších plánovaných akcí – v prvním pololetí Moravský ples, výstava vín, vystoupení na MMF ve Strážnici, příprava na setkání krúžků v říjnu na Velehradě. Dále výbor projednával náplň měsíční besed, pravidelně byla hodnocena činnost jednotlivých složek Krúžku.

V souladu se Stanovami, výbor navrhl složení nového výboru na období 3 let (2013–2015), který byl následně schválen členskou schůzí 13. 3. 2013. Rovněž bylo schváleno složení programové rady.

Výbor

1. pololetí 2013

Složení nového výboru pro období 2013–2015:

Miroslav ŘÍHA • starosta
 Martin SOCHOR • místopředseda, primáš
 Helena ŠÁLOVÁ • jednatel
 Soňa PLZÁKOVÁ • umělecká vedoucí
 Ondra SAMEŠ • vedoucí chasy

Další členové: Dušan Macháček, Josef Šenk, Bruno Vognič, Petr Smetana, Ondra Blaha a stárek se stárkou.

Programová rada:

Soňa PLZÁKOVÁ • umělecká vedoucí, vedoucí ženského sboru
 Josef ŠENK • vedoucí mužského sboru
 Ondra SAMEŠ • vedoucí chasy
 Martin SOCHOR • primáš kmenové muziky
 Ondra BLAHA • primáš muziky Žandár
 Tomáš SLÁMA • taneční lektor
 Rošta a Martina MAZÁČOVI • stárek a stárka

Průběžně probíhala aktualizace adresáře členů. K 1. 1. 2013 bylo evidováno 238 členů, v 1. pololetí byli nově zařazeni 4 členové (L. Martinková, B. Šilarová, K. Výletová, P. Andres). Za stejné období byli z evidence vyřazeni 3 členové (R. Jordánová, J. Ehrenberger, V. Čop).

V 1. pololetí odešli z našich řad dlouholetí aktivní členové: Libor Kleinhampl (91 let), Blaženka Eglseerová (94), Barbora Čumpelíková (83).

Současný věkový průměr členů je 61,5 roku, nejstarší člen je Vojtěch Kumpera (93), nejmladší cimbalistka Anička Jagošová (17).

Výbor děkuje všem členům, kteří dobrovolným členským příspěvkem přispěli na provozní výdaje Kružíku.

I v tomto v roce se besedy konaly každou druhou středu v měsíci od 19.00 hod. v KD Gong. Program byl připravován na výborových schůzích. Účastníci besed byli informováni o aktuálních věcech, které projednával výbor, dále o přípravě akcí na dané období, byla připomenuta jubilea našich členů. O dobrou náladu se staraly střídavě naše muziky s primáši Martinem Sochořem a Ondrou Blahou.

Lednová i únorová beseda byla věnována přípravám na Moravský ples a výběru členských příspěvků na rok 2013. Popřáli jsme Viktorovi Zlámalovi (80), Bohumíru Adamcovi (85), Mirkovi Kučerkovi (70) a Božence Růžičkové (65). Na únorové besedě jsme minutou ticha uctili památku naší zemřelé Blaženky Eglseerové (94).

V březnu byl na členské schůzi schválen nový výbor a programová rada. Popřáli jsme Mirce Grée (70) a Dušanovi Macháčkovi (75).

Dubnová beseda byla ve znamení příprav na 17. ročník Výstavy vín. Jubilea jsme oslavili s Alenou Sládečkovou (80), Magdou Křepelkovou (70) a Alenou Kotáskovou (70).

Na květnové besedě jsme popřáli Janě Nedohlídové (55).

Červnová beseda byla věnována přípravám na zájezd a vystoupení našich účinkujících na MFF ve Strážnici. V závěru besedy jsme popřáli všem členům pěknou slunnou dovolenou a v dobré náladě a se zpěvem jsme na 3 měsíce pouštěli KD Gong.

HELENA ŠÁLOVÁ

Besedy

1. pololetí 2013

Šest roků Mužského sboru Slováckého krúžku v Praze

Vážení krúžkaři!

Uplynul zas přes půlrok od mé minulé informace z 15. 1. 2013. Dovolte mi opět pár nových informací, i když nijak dramatických.

Sbor pokračuje ve svých aktivitách bez zásadních změn.

Od ledna 2013 jsme aktivně účinkovali zejména při následujících akcích:

- 23. 2. **Moravský ples**
- 10. 3. **vystoupení v Paláci kultury v Praze**
- 28. 6. a 30. 6. **vystoupení ve Skanzenu ve Strážnici**
- 29. 6. **účast v průvodu ve Strážnici.**

Připravovali jsme se především na vystoupení ve Strážnici, kde jsme snad neudělali ostudu až na pár drobných neukázněností. Naopak mnohé podivení, co že za hodnotný folklor drží ti Pražáci ...

Problém s místem pro naše zkoušky se maličko utlumil. Dobrého ale není nikdy dost, takže nové návrhy jsou vítány. Optimální je salonek tak pro 15 lidí při nějaké vinárničce, což není zrovna jednoduché objevit a zachovat si pak přízeň majitele.

Složení Sboru zůstává stabilizované. Stálíce a opory tvoří i nadále cca 15 chlapů, kteří se s mírnými výkyvy zúčastňují zkoušek a vystoupení. Vítaných občasníků je 8; zejména některé sice vídáme zřídka, nicméně když je potřeba (jako bylo např. třeba pro Strážnici), jsou k sehnání a zapojí se plnohodnotně. Evidovaných záloh máme tč. 6; životní osudy jim zřejmě nedovolují chodit mezi nás, což je škoda. Věříme, že to není navždycky.

Takže suma sumárum, 29 chlapů v seznamu. Kdokoliv nový má šanci se zapojit, pokud má předpoklady a bude se snažit.

Nestane-li se něco mimořádného, pokračujeme nadále pro radost svou i našich posluchačů. Těm děkujeme za přízeň minulou i budoucí, nejlépe na věčné časy.

Zapsal JOŽKA ŠENK, 20. 8. 2013

Ženský sbor Znáte naše zpěvulenky?

No jistě! Kdo by neznal naše zpívající děvčata! Jsme pohodová parta děvčat všech věkových kategorií a scházíme se pravidelně již více než 2 roky. Děvčata, která jsou zároveň členkami chasy, se schází i mimo nácviky sboru; jednak na nácvicích chasy, ale i na dalších akcích jako je příprava hodů, soustředění i svatby... Bez přehánění lze vztahy charakterizovat jako více než standardní. Vystupuje nás vždy maximálně 15, protože jsme limitovány počtem krojů.

Repertoár krásných svižných písniček, které nám Soňa Plzáková vybírá, se také krásně zpívá a všechny to baví. Díky trpělivosti Soni a času strávenému s námi při nácviku mohou naše písničky bez obav zaznít i před „profíka-ma“ aniž by si náš sbor utrlh ostudu. Vždyť to znáte: jakmile se řekne, že vystupují „Pražáci“, tak každý zpozorní a hledá chyby! Nechci to zakřiknout, ale dosud nám to, díky Soni, vycházelo.

V letošním roce proběhlo několik vystoupení Slováckého krúžku v Praze, kde nechyběly ani naše zpěvulenky. Jednou z prvních letošních a zároveň největších akcí

byl Moravský ples v Praze, kde zazněly písničky ze Strážnicka. Vystupovaly jsme na úvod zahájení plesu v pásmu spolu s mužským sborem a chasou. Vystoupení bylo vydařené, kladně hodnocené přítomnými hosty plesu.

Jako obvykle narychlo proběhla příprava na vystoupení v Atriu koncem května. Vystoupení organizoval pan Janoušek se svou CM, který si jako hosty pozval M. Hrbáče, V. Grycovu a naše sbory. Bylo pro nás poctou a také inspirující zpívat v jednom pořadu s těmito legendami. Vždyť kdy se poštěstí neformální beseda s paní Grycovou, sledování její přípravy na vystoupení i reakce na ohlasy publika. V našem podání zazněly krásné písničky z Kyjovska. Zejména nás potěšila pochvala paní Grycové. Byla milým zadostiučiněním za hodiny nácviků.

Našemu Slováckému krúžku se dostalo letos cti vystoupit po letech na mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici. Vystupovaly jsme v pátek 28. 6. a v neděli 30.6. ve skanzenu. Do Strážnice jsme si připravily písničky z Horňácka, ale nakonec pro velký úspěch zazněly písničky i z dalších regionů. Ukázalo se, že umíme zazpívat a zaujmout. Příjemným překvapením pro nás bylo milé přijetí Strážničany a hosty festivalu nejen při vystoupeních, ale zejména při slavnostním průvodu městem, na který se nám původně vůbec nechtělo jít. Šly jsme v čele našeho Slováckého krúžku a nádherné horňácké kroje budily pozornost a obdiv. Pozdravy přihlížejících nás hřály u srdíček.

Přejeme si, aby nám to krásné setkávání, přátelství a zpívání dlouho vydrželo!

ANIČKA VOGNIČOVÁ

• Z NAŠICH AKCÍ •

Všichni se dobře bavili na Moravském plese

Prostory Národního domu na Smíchově ožily v sobotu 23. 2. 2013 stovkami krojovaných tanečníků, muzikantů a zpěváků z Moravského Slovácka, Valašska a Hané, kteří se zúčastnili již 57. Moravského plesu v Praze. Už odpoledne se ve Velkém sále zkoušely nástupy, společná zpívání mužských sborů, probíhal poslední nácvik Moravské besedy v podání třiceti tanečních párů z různých souborů. Odpolední generálka byla sice poznamenána pozdními příjezdy některých auto-

busů z Moravy vlivem přívalů sněhu, přesto slavnostní zahájení začalo v přeplněném sále přesně v 19.30.

Starosta Slováckého krúžku v Praze Mirek Říha přivítal všechny návštěvníky, milovníky a obdivovatele moravského folkloru, mezi kterými byli i místopředseda Senátu P ČR Zdeněk Škromach s manželkou, oba v rohateckém kroji, předseda

FoS ČR Zdeněk Pšenica v kroji valašském a další osobnosti a milí hosté. Barevná škála krojů z různých koutů Moravy potěšila oko všech přítomných. Starosta Říha hned v úvodu poděkoval firmám, které se svým partnerstvím podílejí na pořádání plesu. Všichni návštěvníci a účastníci plesu vstoje spontánně zazpívali píseň *Moravo, Moravo, Moravěnko milá*.

Potleskem provázel účastníky defilé třiceti účinkujících souborů, sborů a muzik za doprovodu dechové hudby Podlužanka z Tvrdonic. Jako první se představily pásmem *Senoseč* taneční páry Hanáků z Prahy za doprovodu muziky Jiřího Janouška. Tanečníci Valašského souboru *Krušpánek* z Prahy, kterým hrála cimbálovka *Kyčera*, měli velký úspěch *Starodávným* a *Točeným* tancem.

Podlužácká vrtěná a verbuňk prezentoval soubor *Svéráz* z Tvrdonic. Chlapci a děvčata ze souboru *Olešnica* a hanácká muzika *Jana Malíčka* z hanáckých *Doloplaz* zaujali tanečním pásmem *Alexandra* a *Baba fousatá*.

Folklorní sdružení ze Šardic se představilo tradiční vrtěnou, skočnými a verbuňkem za doprovodu cimbálovky *Friška*. Cimbálová muzika *Rováš* doprovázela valašské tance v podání členů *Bartošova* souboru ze Zlína. Následně se představili tanečníci a zpěváci *Souboru lidových písní a tanců* a cimbálová muzika *Žerotín* ze Strážnice.

Závěrem sólisté, chasa a mužský i ženský sbor *Slováckého krúžku* v Praze zazpívali a zatancovali *strážnické danaje* za doprovodu své cimbálové muziky s primášem *Martinem Sochořem*.

A pak již na taneční parket krojovani účinkující pozvali a přivedli návštěvníky *Moravského plesu*. V dalších krásných sálech *Národního domu* – v *Arbesově* a *Společenském* – probíhal po společném slavnostním zahájení pestrý program cimbálových muzik i jednotlivých souborů. Ale nejenom tam, i v dalších prostorách jako jsou chodby, galerie či vstup zpívali, hráli a tancovali společně členové souborů a návštěvníci plesu.

Často se hrálo na přání a přitom se ochutnávala vína z různých vinařských regionů. Velký zájem byl i tentokrát o tradiční zatančení *Moravské besedy*

v podání tanečních párů z hanáckých, valašských a slováckých souborů a dechové hudby Podlužanka.

Před půlnocí se ve Velkém sále sešly mužské i smíšené pěvecké sbory, které společně zazpívaly sobě i návštěvníkům plesu. Výborná plesová zábava a nálada trvala až do druhé hodiny ranní, kdy se členové souborů a muzik začaly vracet autobusy domů na Moravu.

Pořadatelé 57. Moravského plesu byly Slovácký krúžek v Praze, HANÁCI – spolek rodáků a přátel Hané v Praze a Valašský krúžek v Praze za podpory Folklorního sdružení ČR.

DUŠAN MACHÁČEK

Moravský ples v Praze

Když se mi dostalo nabídky zúčastnit se krojovaného plesu v hlavním městě České republiky, ani na chvíli jsem nezaváhala. Oslovila jsem paní Mikáčovou a požádala ji o zapůjčení strachotínského kroje, se kterým jsem byla odhodlána zastupovat naši obec v Praze. Jediné, co jsem u kroje vynechala, byl věneček do vlasů. Tuto parádu,

o které si myslím, že patří k tradičním hodům v obci, jsem nahradila neméně zdobným čepcem a šátkem tzv. „turečák“ a obula si čížmy. Tato obuv se mi osvědčila na krojovaném plese ve Strachotíně.

Nadešel den „D“. Společně s Velkopavlovickou chasou, mým doprovodem Markem Sklenským ze Zaječí a dalšími nadšenci z blízkých vesnic jsme se v sobotu 23. února vydali v brzkých ranních hodinách na cestu. Atmosféra v autobuse se nesla v duchu moravského folkloru, a to se všim všudy....

Ve zdraví jsme docestovali. Nutno podotknout, že ten den vydatně sněžilo a proto také panovaly obavy z toho, že nepřicestujeme včas. Nestalo se. Vše proběhlo podle plánu a nám zbyl dokonce čas na to, abychom si prohlédli krásy matičky Prahy.

Pan Mirek Říha, starosta Slováckého kroužku v Praze, přesně v 19.30 přivítal všechny zúčastněné na plese. Mezi milovníky moravského folkloru nechyběl ani místopředseda Senátu ČR, pan Zdeněk Škromach se svou paní a další významní hosté.

Velký ohlas mezi návštěvníky mělo předtančení Moravské besedy, na kterém se podíleli zástupci přítomných národopisných kroužků a chas. Na samotném plese vystoupilo na třicet účinkujících souborů za doprovodu dechové hudby Podlužanka z Tvrdonic.

Pro milovníky folkloru je účast na plese takového rozsahu velice zajímavá. Mohu jen doporučit.

KLÁRA PAPEŽOVÁ

ZDROJ: www.strachotin.cz

Vyhodnocení 17. Výstavy moravských a českých vín v Praze

Celkové hodnocení provedl výbor Slováckého krúžku na své výborové schůzi. Akci vyhodnotil jako velmi úspěšnou a výstavnímu výboru vyjádřil poděkování. Současně vyslovil několik dílčích námětů k dalšímu vylepšení pro příští rok.

Výstava se konala v sobotu 27. dubna 2013 v Kongresovém centru Hotelu Olšanka v Praze. Na přípravě a organizaci se podíleli členové Slováckého krúžku Tomáš Sláma, Miroslav Říha, Vladimír Ulčar, manželé Mazáčovi, Petr Smetana, Josef Šenk, manželé Houskovi a další. Výstava byla pořádána s podporou Vinařského fondu ČR.

O výstavě informovaly pražské regionální noviny a rozhlasové stanice, byla inzerována na plakátech, letáčích, na Moravském plese, a také na několika internetových serverech.

Svoz vzorků provedl Slovácký krúžek, svozová místa zabezpečili: Vinařství Bunža – Bzenec, Jaroslav Macek – Ratíškovice, Jaroslav Nešpor – Moravská Nová

SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE

Šampion výstavy

ocenění uděleno
na 17. výstavě moravských a českých vín
v Praze 27. dubna 2013

Cabernet Sauvignon rosé,
ročník 2012, pozdní sběr

vystavovatel

Znovín Znojmo, a.s.

MIROSLAV BIHA
starejší Slovákův kuchař v Praze

TOMÁŠ SLAMA
za organizaci výbor výstavy

Kvalifikované hodnocení soutěžních (růžových) vín provedla odborná komise pod vedením p. Jiřího Čábelky, předsedy Cech českých vinařů.

Ves, František Oslzlý – Němčičky, Vzorová prodejna Znovín Znojmo – Praha 4, Prodejna vín Znovín Znojmo v Louckém klášteře.

V letošním roce vystavovalo 128 vinařů, mezi nimi všichni finalisté letošní soutěže „Vinařství roku 2012“ včetně jeho vítěze Znovínu Znojmo, a.s.

Celkem se vystavovalo 398 vzorků, z toho 210 bílých, 89 rosé a 99 červených. Nejvíce byly zastoupeny z bílých vín odrůdy Ryzlink rýnský a Chardonnay, z červených vín Rulandské modré a Fran-

kovka. Všechny vzorky se základními

informacemi byly zveřejněny ve výstavním katalogu včetně adresáře a spojení na vinaře a vinařské společnosti.

Po výstavě byl všem vystavovatelům zaslán děkovný dopis, diplom a katalog.

Výstavu navštívilo cca 400 hostů. Pro středí (Kongresový sál hotelu Olšanka) bylo důstojné a reprezentativní. Atmosféra výstavy byla přátelská a autentická, k čemuž přispěla i cimbálová muzika Slováckého krúžku se zpěváky a tanečníky.

Dopis účastníkům 17. Výstavy moravských a českých vín v Praze

Praha, 13. 5. 2013

Vážení přátelé,

jménem Výstavního výboru i výboru Slováckého krúžku v Praze Vám srdečně děkujeme za prezentaci vzorků Vašich vín na 17. Výstavě vín, která se uskutečnila v sobotu 27. dubna 2013 v Kongresovém centru Hotelu Olšanka v Praze 3.

Tato Výstava, kterou organizujeme každoročně od počátku devadesátých let minulého století, se stala již tradiční akcí pražského Slováckého krúžku. O výstavě informovaly pražské regionální noviny a rozhlasové stanice, byla inzerována na plakátech, letáčích, na Moravském plese, a také na několika internetových serverech.

Přes 300 návštěvníků mělo možnost okošťovat cca 400 vzorků vín od 128 vinařů a vinařských firem téměř ze všech vinařských regionů naší republiky. Těší nás, že mezi vystavovateli byli také všichni finalisté letošní soutěže „Vinařství roku 2012“ včetně jeho vítěze Znovínu Znojmo, a.s.

Vzorky hodnotily dvě poroty. Odborná komise, složená ze zkušených degustátorů, zvolila šampiona výstavy, laická komise, složená z členů Slováckého krúžku, udělila Cenu Slováckého krúžku v Praze. Výsledky hodnocení a další informace naleznete v příloženém katalogu.

Ještě jednou Vám, vážení přátelé, děkujeme za Vaši vstřícnost a podporu při organizování letošní výstavy a věříme, že nám přízeň zachováte i v příštím roce.

S přátelským pozdravem

MIROSLAV ŘÍHA

TOMÁŠ SLÁMA

MFF Strážnice 2013

Ve dnech 28.–30. 6. 2013 se konal 68. ročník Mezinárodního folklorního festivalu ve Strážnici. Akce je to vsutku veliká, takže jsme tam s Krúžkem nemohli chybět. Pro nás – krúžkaře začátečníky to byla první velká organizovaná folklorní akce a zážitky z ní v nás budou ještě dlouho.

Naše cimbálka s primášem Martinem Sochořem, mužský a ženský sbor a taky tanečníci z chasy se všichni sešli v pátek ráno na Budějovické a mohlo se vyrazet. Autobus dorazil a my jsme se s dobrou náladou nalodili. Po cestě se zpívalo a doladřoval se program, zájezdová vedoucí Anička Minařiková vybírala peníze na ubytování a vedoucí chasy Ondra Sameš nás pohostil výborným vínkem. Každý z chasy připravil něco dobrého na zub, a tak nám cesta s písničkou na rtech rychle ubíhala. Jakmile jsme dorazili do Strážnice, čekala

na nás připravená strážnická ubytovna. Příbytek to byl skromný, ale velmi příjemný. Byli jsme s chasou všichni na jednom pokoji, a tak jsme měli možnost se lépe poznat.

Přímou na ubytovně jsme však moc času netrřvili, protože program byl opravdu nabitý. Čekalo nás páteční vystoupení ve Skanzenu, jeho nedělní repríza a taky účast v průvodu. Vystoupení v programu O víně, kterého se zúčastnily všechny složky krúžku, bylo velmi pěkné a i přes počáteční zmatečnost strážnických organizátorů, se velmi povedlo. Chlapi zpívali z plných plic a děvčata za nimi nezaostala ani o píď. Tanečníci roztancovali Skanzen, takže publikum bylo s našim vystoupením velmi spokojeno a moc rádi se k nám v tancování a zpívání připojili. Byl to opravdu krásný zážitek vidět přichozí, jak si užívají přítomnost slováckých písniček a tanců a spontánně se do našeho vystoupení zapojují. Tímto bychom chtěli velmi poděkovat naší vedoucí Soně Plzákové za krásně připravené vystoupení a za to, že jsme si tento zážitek mohli také prožít.

Jak už jsme zmínili, jsme v pražském Slováckém krúžku opravdovými začátečníky, takže si určitě mnozí z vás pamatují naše oči navrch hlavy z každé události, které vy už berete jako přirozenou součást vašich životů. Obrovskou událostí pro nás bylo jak vystupování pro tak příjemné publikum, tak taky

možnost být součástí obrovského sobotního průvodu. Je opravdu nezapomenutelné jít v chumlu zpívajících lidí a sledovat reakce okolí. Z našeho rodného Kyjova známe průvody krojovaných od malička, ale strážnická atmosféra byla opravdu výjimečná. Strážničani si průvod moc užívají a nikdo v městečku si jej nenechá ujít. Lidi si nalejou skleničku vína, vytáhnou zahradní nábytek, posadí se k silnici a prožívají průvod s krojovanými. Opravdu silně jsme také prožívali večerní vystoupení zahraničních souborů v amfiteátrech. Publika bylo požehnaně, zaplnilo celý amfiteátr a když se po úžasném vystoupení Slováků začala zvedat mexická vlna, byl to pocit opravdu nezapomenutelný. Naše první zkušenost z opravdové radosti, kterou nám ta vystoupení předala, se přetavila do obrovské síly davu, který takto poděkoval úžasným vystupujícím. Zahraniční soubory pro nás byly také obrovskou inspirací. Ukázaly nám, kam až to jde s folklórem dotáhnout a že hranice je možné posouvat pořád. Byli prostě nezapomenutelní.

Dalším velkým zážitkem pro nás bylo cestování na průvod. Rozhodli jsme se totiž využít zkratku kolem Baťova kanálu, kde na nás pokřikovali zkušené námořníci. Slovo dalo slovo a my jsme se v krojích plavili po kanálu a užili si spoustu legrace. Převozníkům jsme zaplatili písničkou a utkali do průvodu. Strážnický festival je také o spoustě příjemných lidí, které baví folklor stejně jako nás. Proto není vůbec těžké zde i v pozdních nočních hodinách potkat v parku skvělé muzikanty a zpěváky a zpívat s nimi až do ranních hodin u dobrého vínečka. Celkově se vlastně hodně zpívalo. A nejvíc na zpáteční cestě. Předpokládaná únava se nedostavila a my jsme potom museli v pondělí v práci vysvětlovat, kdeže jsme ten hlas ztratili...

Moc děkujeme celému Krúžku, že jsme díky nim mohli zažít tak skvělý víkend. Doufáme, že to s námi ještě vydržíte, abychom si mohli tak perfektní událost zopakovat.

*KRISTÝNA VÝLETOVÁ
a HYNEK NEDUCHAL*

Letní soustředění chasy

Letní soustředění je po řadu let příjemnou zvyklostí, ba dokonce již pomalu se stávající tradicí mladé chasy, která přerušuje jinak zahálčivé období letních prázdnin. Stejně jako loni se i letos nejmladší aktivní část Slováckého krúžku vydala sbírat taneční a jiné folklorní zkušenosti na jih Moravy a kdo ví, který svatý tomu chtěl, aby to bylo přímo rodiště našeho nového stárka. Ale pěkně popořadě.

První část nedočkavých tanečnic a tanečníků se sešla již v podvečer posledního červencového čtvrtku ve sportovní hale v Hluku. Sál i zázemí areálu je pro nás dobře známé, vždyť jsme tu měli soustředění i loni, a tak nic nebránilo tomu, abychom se jali oprašovat čardáš ze soustředění lednového. I přes úmorné vedro, které nás neopustilo po celou dobu našeho pobytu, jsme se do opakování pásma natolik pohroužili, že jsme končili notně po jedenácté hodině, kdy jsme s hrůzou zjistili, že hospoda pod námi je již dávno zavřená. Naštěstí na Moravě není nikdy čas a prostor na paniku, načež jsme při dobrém slovu a pohárku z vlastních zásob absolvovali nezbytnou večerní regeneraci na zahrádce pod okny sálu.

V pátek po snídani a lehké roz-
cvičce naše řady rozšířila paní Marie
Rapantová ze Starého Hrozenkova,
která nám naordinovala den nefalšo-
vaných Kopanic. Po prvotním před-
stavení svého regionu, kdy nám bar-
vitě popsala, jak to tam v kotlině na
pomezí s bratry Slováky chodí, jsem
se pustili do prvního tance, kterým
byla hrozenská. Předzpěv, držení,
základní kroky a už to jelo. No, do
oběda sme sa nejednú zapotili. Času
nazbyt nebylo, a proto jsme ihned po
desetiminutovém vytrávení navzá-
li čardášem z Kopanic, který nás neopustil

až do večera, tedy s výjimkou opakovacích
vsuvek pro hrozenskú. Jelikož je paní Rapan-
tová stále členkou a zároveň vedoucí sou-
boru Kopaničár a i oni potřebují nacvičovat,
musela nás v pokročilém odpoledni opustit.
Hladina rtuti se tou dobou zastavila o čepič-
ku teploměru, čehož upečená většina využi-
la k útoku na hlucké koupaliště. Po vydatné
večeři následoval tentokrát již o krapánek
delší odpočinek, během kterého jsme doplnili
početní stavy o práci zavalené opozdilce, aby-
chom si mohli opět dát večerní dvouhodinov-
ku čardáše. Jako předchozího dne následovala nezbytná vinná i nevinná regenerace
a odchod na ubikace.

Do sobotního rána se nás již probouzel plný počet (zda někdo přebývá, nebylo do uzávěrky čísla autorovi známo). Dopoledne jsme využili k opakování nacvičených choreografií, kdy nám Tomáš Sláma připomněl základní prvky sedlácké a Ondra Sameš navázal s boršickú a straňanskú. Zda se skuteční taneční program i po obědě, nebylo do poslední chvíle jasné, protože ve chvíli, kdy jsme do sebe ládovali polévku, nad našimi hlavami z letadla vyskakoval náš odpolední lektor David Pavlíček. Naštěstí se padák otevřel a David mohl zavítat mezi nás. Tentokrát však vyměnil půvabnou Lucku Kapustovou za huštěnovského šohaja Aleše Váverku, kterého si někteří pamatujete z posledních hodů. David s námi opět projel řadu nejrůznějších pohybových cvičení se zaměřením na zvládnutí pohybů sebe sama, kdy jsme různé hupsali, tleskali, vrtěli se a smáli se nad tím, jak nevíme, co dělá pravá ruka, levá noha a kam smě-

řuje nos. Krůpěje potu stříkaly a stěny sálu postupně obložila sušící se trika. Na závěr jsme dotáhli lednovou choreografií čardáše a s Davidem i Alešem se patřičně rozloučili. Vypití několika doušků hluckého koupaliště, se stalo prakticky denní

podmínkou přežití a bylo nutné to před večerí splnit i v sobotu. Po segediňáku s pěti knedlama už nic nebránilo rozpoutání nové volby stárka. Na letošní kandidátku byl jako první přišpendlen Vojta Běták, pod jehož podobiznu vzápětí přistál portrét Ondry Sameše, následovaný ve stínu se skrývajícím odstupujícím stárkem Rosťou Mazáčem. Po nezbytné obhajobě a prezentaci kandidátů přišlo na řadu samotné hlasování, kdy většinu hlasů získal místní urostlý chasník Vojta! Ať žije stárek!!! Vojta je členem chasy a Krúžku již přes pět let a při všech akcích vždy ochotně přikládá ruku k dílu. V Praze vystudoval fakultu mechaniky na ČVUT, kde si rovněž dodělává postgraduální studium, jehož část strávil v Belgii. V aktivitách mimo univerzitní půdu se podílí na vývoji leteckých spalovacích motorů a po práci pozoruje přírodu ze sedla svého bicyklu. Úspěšná volba byla samozřejmě dle dobrých slováckých zvyků

řádně zpečetěna vinným razítkem. Až po soustředění nám Vojta oznámil jméno stárky, za kterou si vybral nedávno provdanou Marcelu Pytelovou, která do chasy chodí zhruba rok a půl, studovala v Brně a do Prahy ji zavály pracovní povinnosti. Marcelka pochází z Dolního Němčí, které s Hlukem sousedí a s Vojtou se znají od mala. Čili nás po roce opět čekají dolňácké hody!

Na nedělní dopoledne již pravda zbylo sil poměně, ale i přesto jsme ještě ledacos zatančili a několikrát zopakovali všechny tance, které nám letos v Hluku motaly hlavy i nohy. Vynikající oběd na závěr

byl pomyslnou třešinkou na dortu našeho soustředění.

Chtěl bych poděkovat všem členům chasy i Slováckého krúžku, kteří se na organizaci našeho soustředění podíleli jakýmkoli způsobem nebo přispěli svou účastí v jeho průběhu. Velký dík patří paní Ludmilce Prudíkové, která se po celou dobu našeho pobytu vzorně starala o naše žaludky a dělila se o své životní zkušenosti. Slova díky padají rovněž na hlavu Martina Sochora st. nejen za rozpoutání několika tsunami po jízdě na hluckém tobogánu, ale zejména za hudební kulisu a doprovod při nácvicích. Stejně tak chválu zaslouží všichni lektori či členové chasy, kteří vedli taneční části.

Na závěr bych rád popřál hodně štěstí a zdaru našim novým stárkům Vojtovi s Marcelkou, ať se jim daří a drží chasu pevně v opratích!

ROŠŤA MAZÁČ

V minulém čísle Vědomosti jsme otiskli výňatky z magisterské diplomové práce mladého hornáckého primáše Petra Mičky, který se zaměřil na monografické zpracování rodu Hudečků, rodem z Hrubé Vrbky, resp. z Velké nad Veličkou. Samostatnou kapitolu věnoval současnému a poslednímu žijícímu aktivnímu nositeli rodové pěvecké tradice, Jurovi Hudečkovi (nar. 1924), členu našeho Krúžku.

Pražský Slováký krúžek se objevuje i v další magisterské diplomové práci. Daniela Pivodová, absolventka studia na Masarykově univerzitě v Brně zde mapuje činnost spolků v Praze. Přetiskujeme část práce věnované období, kdy byla pořádána Národopisná výstava československá v Praze, která byla výrazným iniciátorem pro vznik našeho Krúžku

M. ŘÍHA

Masarykova univerzita,
Filozofická fakulta, Ústav evropské etnologie, Etnologie

Moravská kultura v činnosti spolků a folklorního hnutí v Praze od druhé poloviny 19. století do současnosti

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Daniela Pivodová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Martina Pavlicová, CSc.

Úvod

„Problematika folklorních souborů nebyla dlouho z etnologického pohledu reflektována, ačkoli druhá polovina 20. století a razantní vývoj folklorismu ukazovaly, že bez jejich studia jako výrazného faktoru tzv. druhé existence folkloru se odborné bádání neobejde. Úryvek z úvodu studie Martiny Pavlicové a Lucie Uhlíkové jasně vyjadřuje, že zpracování vývoje a činnosti folklorních souborů je záležitostí až poslední doby. Navazuje však na studium spolků a festivit s národopisnou tematikou, které se rozvíjely již od 19. století. Ve své diplomové práci jsem si dala za úkol podívat se na tento

fenomén z jiného úhlu, a to s ohledem na působení významných moravských rodáků v Praze a na činnost spolků a později folklorních souborů, které ve svém programu měly propagaci lidové kultury Moravy.

Diplomová práce je rozdělena obsahem do tří hlavních období. První je období od příprav Národopisné výstavy československé až do konce druhé světové války. Druhým je poválečné období a tehdejší rozmach vzniku folklorních souborů. Poslední je doba porevoluční a svobodné působení krúžků a souborů. K prozkoumání prvního období mi pomáhala jak historická literatura, tak materiály o studentských spolcích v Archivu Univerzity Karlovy. Informace o druhém období jsem čerpala již z odborné literatury a z výpovědí respondentů. Poslední období bylo téměř celé závislé na vlastním výzkumu. Kromě Slováckého krúžku v Praze nemá žádný jiný krúžek nebo folklorní soubor zpracovanou svou historii. Zvláště u Valašského krúžku a spolku Hanáků již většinou nežijí pamětníci období založení nebo nejsou se současnými členy v kontaktu, a tak nejsou informace kompletní.

Kromě popisných kapitol o vzniku spolků, krúžků a souborů se zabývám i obecným vývojem folklorního hnutí a shrnutím poznatků o potřebách jednotlivců v souborech v Praze. Při setkáních s respondenty jsem měla vytvořený okruh otázek ve formě dotazníků. Tak se mi postupně utvářel obraz o vzniku souborů, jejich působení a složení.

3. Národopisná výstava československá

Na Moravě je možné považovat období kolem Národopisné výstavy československé v Praze za vyvrcholení zdejšího vývoje národnostní otázky i kulturních a politických požadavků českého obyvatelstva. Podnět k výstavě dal František Adolf Šubert, tehdejší ředitel Národního divadla, kterému se zamlouvala již Všeobecná zemská jubilejní výstava v roce 1891. Němci se výstavy nezúčastnili, takže se zde představili především čeští průmyslníci a řemeslníci. To také naláhalo davy lidí jak z Prahy, tak z venkova. Především instalace České chalupy podnítila zájem o lidovou architekturu a kulturu. Úspěch jubilejní výstavy s mnoha doprovodnými slavnostmi a návštěvami

slovenských delegací dal možnost k projevu národního sebevědomí. A tak F. A. Šubert přišel s výzvou, že je potřeba lidem ukázat komplexnější obraz českého národa, zvláště jeho kulturu, a pokusit se uspořádat československou výstavu. Kromě výstavy uvažoval i o ústředním národopisném muzeu a encyklopedii.

Výzva se na Moravě ujala s patřičným ohlasem. Již od roku 1883 působil na národopisném poli Vlastenecký spolek musejní v Olomouci, jehož jedna část se zabývala dokumentací a teoretickými výklady geneze ornamentů z lidových výšivek, kraslic i z výzdoby kancionálů. Výsledky činnosti byly již tehdy představovány na regionálních výstavách. Po

Šubertově výzvě byl právě Olomoucký spolek jeden z prvních, který se připojil. Ne všichni byli z příprav národopisné výstavy nadšeni. Zemský sněm, složený převážně z moravských Němců, odmítal a bojkotoval jakékoli aktivity českého obyvatelstva na poli národního uvědomění. Národopisná výstava jako ryze česká akce bez německé účasti byla trnem v oku nejen moravskému sněmu, ale pochopitelně i samotné vídeňské vládě. Čeští organizátoři představovali výstavu jako kulturní a vědeckou akci, ale nakonec se stala z mnoha hledisek záležitostí politickou. Vše vyvrcholilo zamítnutím příspěvku od zemského sněmu moravským odborům na účast na národopisné výstavě, což podnítilo rozsáhlou sbírku po všech českých zemích a tato spolupráce a soudržnost měla opačný efekt, než sněm pravděpodobně zamýšlel.

Za čtyři roky organizovaného sběru se nashromáždilo tolik cenného materiálu, že se každý region mohl české veřejnosti důstojně představit. Výsledkem příprav nebyla pouze výstava samotná, ale sběry materiálu vytvořily základ pro vznik regionálních muzeí. Na výstavě se kromě hmotných dokladů lidové kultury objevily také písně a tance ve scénickém zpracování. Již v průběhu příprav se uskutečnilo v Čechách, na Moravě a ve Slezsku více než třicet folklorních slavností, spojených většinou s regionálními výstavami. Folklor Moravy měl na starost skladatel Leoš Janáček, který připravoval muzikanty, zpěváky a tanečníky. Vyzýval Moravany ke sběru a sám se pokoušel zaznamenávat lidové písně. Do období

příprav a samotné výstavy byly lidové písně a tance ve společnosti brány jako prostředek vlasteneckého uvědomování a byly jen v malé míře součástí jinak zaměřených akcí, jaké pořádala např. Moravská beseda. Poté se pořádaly akce zaměřené přímo na předvádění folkloru (pozdější významná etapa začala především po vzniku samostatného Československa), a vznikaly různé uskupení a soubory, **jako např. Slovácký krúžek v Praze roku 1896**. Fakta kolem příprav a realizace Národopisné výstavy eskoslovanské jsou natolik zdokumentována a popsána, že se zde stručně zaměřím jen na moravskou část výstavy.

3.1. Představení Moravy na Národopisné výstavě českoslovanské

Na Moravě probíhala organizace práce a sběr výstavního materiálu trochu odlišně než v Čechách, kde nebyly ještě příliš rozvinuty národopisné snahy a sběratelských úkolů se postupně zhostili zejména učitelé, kteří na výstavu zajišťovali hmotné doklady lidové kultury; financování prostředky se však sháněly lépe. Naopak na Moravě, kde byly činné oba muzejní spolky, Olomoucký i Brněnský, bylo sesbíráno národopisného materiálu dostatek, ale těžko se získávaly finance na přepravu do Prahy a instalaci na výstavě. K finančnímu nedostatku přispělo také zamítnutí dotace na Národopisnou výstavu moravským sněmem, na což zareagoval hrabě Vladimír Lažanský, předseda výkonného výboru výstavy, svým příspěvkem 2000 zlatých. Násled-

ně vznikla na Moravě rozsáhlá sbírka, která vynesla obnos ještě větší, než měl být příspěvek od sněmu.

Tradiční kultura byla v té době v řadě moravských regionů ještě v plném rozkvětu, a to usnadňovalo odbornou část příprav. Zachovalá lidová kultura také odrážela zaostalost Moravy se špatnými hospodářskými a sociálními poměry. Tato situace rozdělila české národopisce na dvě skupiny s rozdílnými názory na národopis jako vědu reprezentované na jedné straně Čeňkem Zírtem, Františkem Bartošem aj., a na druhé straně národopisci kolem časopisu *Atheneum*, ke kterým patřil např. Jan Herben. Původně měl být zřízen ústřední výbor v Brně a krajinský v Olomouci, ale ukázalo se, že práce bude natolik rozsáhlá, že se nakonec na popud Josefa Klvani zřídily odbory kmenové – hanácký, lašský, valašský a slovácký s ústředím v Brně. Tyto kmenové odbory byly dále doplňovány krajinskými odbory, kterých bylo zřízeno 47, tudíž skoro v každém městě. Na Hané byl vypracován dotazník se 700 otázkami, který se stal východním návodem nejen pro spolupracovníky hanáckého odboru. Výsledky práce byly ukazovány na krajinských výstavkách. Již Muzejní spolek Olomoucký pořádal menší prototyp národopisné výstavy v roce 1887 v Němčicích, kde byla vystavena řada hanáckých předmětů od krojů až po keramiku a nábytek, předváděly se zde zvyky a vyprávěly pohádky. Na Moravě se tedy od roku 1891 mělo na co navazovat. První výstavou, pořádanou ve znamení blížící se Národopisné výstavy, byla hanácká v Kojetíně roku

1892, kterou ihned následovaly další. Díky výstavkám, ze kterých se vybíraly sbírkové předměty na pražskou výstavu, si lid uvědomil důležitost celonárodní výstavy a krásu svého kulturního dědictví. Krajinské výstavy byly inspirací pro zakládání místních národopisných muzeí a nashromážděný materiál později tvořil základ sbírkového fondu. U příležitosti některých výstav byly vydány publikace, které plnily funkci katalogů nebo měly formu sborníků s odbornými příspěvky.

Morava i Slezsko byly pro mnohé Čechy v té době zeměmi zcela neznámými. Proto také byla, ještě před otevřením bran výstavy, vydána Generální mapa Moravy a Slezska, obsahující vedle geografických údajů i informace rázu kulturního. Oddělení, která obsahovala exponáty z Moravy, bylo několik. Národopisné oddělení obsahovalo přenesené krajinské výstavy, zvykosloví, kroje a krajky, a bylo umístěno v levém křídle výstavního paláce. Za vstupem se nacházela expozice Slovácka. I když materiálu se nasbíralo hodně, chyběly finance a nenášel se nikdo, jenž by se slovácké sbírce soustavně věnoval. Nakonec se instalace ujal Lubor Niederle, spolu s odborem Hradištským a Kyjovským, a Slovácko zde mělo důstojné zastoupení. Součástí expozice byla mistřínská světnice, ve které byl představen dubňansko-milotický a hovoranský kroj, malovaný nábytek a okna. Další částí byla skupinka figurín „před hospodou“ v mužských a ženských krojích, které zobrazovaly několik variant z oblasti obce Velká nad Veličkou. Odtud byla nainstalována i další světnice. Slovácko zde nemělo zastoupení všech

svých oblastí. Některé měly své exponáty v jiných odděleních výstavy, nebo zde nebyly vůbec. Například oddělení lidové písně, hudby a tance bylo zvlášť a sešla se zde velmi bohatá sbírka písní s nápěvy a topografickými mapami předních sběratelů, jako byli František Sušil a František Bartoš. Již v menší míře zde byly vystaveny zápisy tanců a hudební nástroje. Nejdůležitější byl zpracován valašský oddíl, který si vzal na starost Josef Válek a Dušan Jurkovič. Hlavním elementem byla kolébka Františka Palackého, kolem které byly rozestavěny krojované figuríny z různých částí Valašska. Tato skupinka figurín byla rozdělena na dvě části – „z hospody“ a „z kostela“. Součástí první skupiny byl portáš, tančící pár z Valašské Polanky, muzikanti a další osoby z Rožnovska. Ve druhé skupině byly zobrazeny kroje mírně odlišné, jako pár z Bernartic, ženy z Hodslavic a Veřovic, pár z Nedašova i figurína v zemanském kroji z Nového Hrozenkova. Kromě figurín zde byla vystavena i mapa krojů, sestavená Josefem Válkem, obrazy, výšivky a představení zaměstnání Valachů. Haná, kterou měly převážně na starost Magdalena Wanklová a Vlasta Havelková, měla také svou světlici s figurínami z Bezměrovka a s rozvěšenými ukázkami výšivek. Prostějov a Kroměříž zde měly vlastní výstavy a patřila sem i oblast Vyškovska s ukázkami krojů ovlivněných Horáckem. Brněnsko zde zastupovala Vesna s výšivkami a s krojovaným párem z Hanáckého Slovácka, dále světlice s figurínami z Troubska a Lišně. Zvykoslovná část národopisného oddělení měla zobrazovat obřady

a obyčejně během církevního roku i zvyky spojené s životem člověka. Církevní rok zde nebyl ukázán kompletně, dominovalo mu uskupení figurín kolem Jízdy králů z Uherskohradištska. Lépe byly zpracovány obřady spojené s životem člověka, především svatba a dětství. Zvykosloví zde na výstavě postrádalo „život“, jednotlivé figuríny nemohly lidem předvést úkony spjaté s určitým obyčejem nebo obřadem. Součástí výstavy proto byly i slavnosti, jako např. Valašská svatba, kde se návštěvníci mohli seznámit s obřadními zvyky blížeji.

Dalším oddělením byly uměleckoprůmyslové předměty. Tento oddíl měl na starosti výtvarný odbor v čele s architektem Josefem Fantou. Z Moravy zde byly vystaveny především lidové krajky a výšivky. Každá oblast Moravy zaslala nepřeborné množství vzorů i přímo vyšitých oděvních součástí, jako různé šátky, čepce, úvodnice, vyšité košile, rukávce apod. Kromě výšivek zde byla hojně zastoupena také keramika, nábytek, malované obrázky na skle a zdobené kraslice. Zmíněné předměty ale lépe vynikly jako doplňky výstavních světnic a chalup, kde byly z pohledu návštěvníka zajímavější.

Mimo výstavní palác se nacházela Československá dědina. Morava zde byla zastoupena hanáckým a horáckým gruntem, kopaničářskou chalupou ze Starého Hrozenkova, chalupou z Tvrdonic, vinným sklepem z Uherského Hradiště - Mařatic a valašskou Novou dědinou, která byla zpracována nejdůležitěji. Architektonicky se jí ujali Miroslav Urbánek a Dušan Jurkovič a obsahovala pavla-

čovou chalupu s chlévem, vozníkem, ovčárnou, kůlnou a sušárnou na ovoce. Za chalupou byla zvonice a samostatně salaš, pálrna, křiváčkárna, pila a hospoda „Na posledním groši“. Názorně zde, i mimo valašskou dědinu, byl ukázán vesnický život včetně hospodářských zvířat a nástrojů, také spolu s fungujícími hospodami, kde se scházely významné osobnosti, každý den hrála pro návštěvníky muzika a předváděné tance se mnohdy učili i samotní návštěvníci. Kromě již zmíněné valašské hospody byla v oblibě také Slovácká krčma. Další stavby byly jako modely nebo obrázky a fotografie vystaveny v krajiniských odděleních. Morava byla zastoupena i v dalších odděleních, především v zemědělském, lesnickém, archeologickém, literárním, spolkovém, školském a církevním. Vystavený materiál ale zdaleka nedosahoval takových rozměrů jako v národopisném oddělení a Československé dědině.

Důležitou součástí výstavy byly různé slavnosti, kde hosté z Moravy předváděli především zvyky a obyčeje, ale také písně a tance. Hlavní událostí byly Moravské lidové slavnosti pořádané od 15. do 18. srpna, které se staly jedním z vrcholů celé výstavy. Jejich iniciátorem a hlavním organizátorem byl Leoš Janáček, který pomáhal přímo na Moravě s přípravami hudebních a tanečních vystoupení. U pražské veřejnosti se slavnosti setkaly s velkým zájmem. V těchto dnech přijelo z Moravy kolem 2500 lidí, kteří návštěvníkům představili především obřady a zvyky, jež české veřejnosti byly téměř neznámé. K vidění byla např. Jízda krá-

lů z Vlčnova a Kněždubu, Královničky z Ořechoviček, několik svateb, hanácké právo atd. Do Prahy se Moravané začali sjíždět již 13. srpna a 14. srpna se konal Moravský večer na Žofině. Původně měly slavnosti začít velkolepým průvodem ze Žofína do areálu výstavy 15. srpna dopoledne, ale kvůli nepřízní počasí byl program změněn a účinkující se předvedli pouze v amfiteátru výstaviště. Plánovaný průvod se nakonec odehrál následující den. Třetí den slavností byl zasvěcen hanácké lidové kultuře. Právě z Hané dorazilo do Prahy nejvíce účinkujících. Čtvrtý a zároveň závěrečný den slavností si vzaly na starost všechny čtyři kmenové odbory, které postupně předvedly to nejlepší ze svých regionů. Kromě Moravských slavností byly součástí výstavy i slavnosti menší – krajiniské, kdy v určitých dnech byly do Prahy vypravovány zvláštní vlaky s výpravami lidí z jednotlivých měst a míst, kteří na výstavě představili svou oblast a měli možnost si prohlédnout výstavu a sejit se s organizátory nebo představiteli Prahy.

Moravská účast na výstavě byla z mnoha pohledů velmi úspěšná. Obyvatelé Prahy a návštěvníci z Čech se dozvěděli mnoho informací nejen o moravské lidové kultuře, a tak můžeme národopisnou výstavu československou považovat, v procesu česko-moravského kulturního a politického sblížení, nejen za prostředníka, který dokonal dosavadní snahu o konsolidaci českého národa, ale také za průnik moravské kultury do povědomí českého myšlenkového podhoubí.

4. Moravské kulturní spolky založené v Praze po Národopisné výstavě československé

4.1. Vznik Slováckého krúžku v Praze a jeho působení do roku 1945

Počátky pražského Slováckého krúžku lze vystopovat až k působení studentských spolků od 60. let 19. století. Blaník, Radhošť, Moravská a Moravsko-slezská beseda byly důležitými středisky moravských studentů i přistěhovalců. Nejenže podporovaly Moravany na studiích, ale pořádaly také různé přednášky a setkání s národopisnými tématy, kde se objevovaly lidové písně a tance. Nešlo jim jen o zabavení sebe samých, ale spíše o proniknutí do povědomí pražské veřejnosti. Především za dobu fungování Moravské besedy se činnost slováckých rodáků více rozšířila. Jedna z prvních zaznamenaných zpráv je o Mikulášském večeru z roku 1885, kde měl být ukázán slovácký tanec. Jaký přesně není jasné, jelikož zprávy Besedy hovoří o národním tanci slovenský bystrík a Národní listy o tanci „od země“. Další záznamy jsou kusé, jelikož noviny tomu nevěnovaly pozornost a pro Besedu byly důležitější jiné činnosti. Velký podíl na formování Moravských Slováků v Praze měl i slovenský spolek Detvan.

Detvan vznikl roku 1882 a vzešel z Moravské besedy, kde se soustřeďovali i studenti ze Slovenska. Nebyl akademickým spolkem, ale měl sloužit všem uherským Slovákům v Praze. V té době

jich nebylo v Praze mnoho, asi jen kolem patnácti, ale našli si příznivce především z řad slováckých přistěhovalců, v čele s Janem Herbenem. Impuls k založení spolku dal Pavel Socháň, který byl i autorem stanov. Prvním předsedou se stal filozof Jaroslav Vlček, který dříve za dob studií doprovázel zábavy Moravské besedy jako klavírní doprovod při zpěvu písní. Moravská beseda vznik Detvanu velmi podporovala. Byla spoluorganizátorem večírku s čistě slovenským programem v prosinci 1882, kde se Detvan uvedl do veřejného života. Bylo ustáleným zvykem, že Detvan měl svého zástupce ve výboru Moravské i později Moravsko-slezské besedy, a Moravané, zejména ti ze Slovácka, zase ve výboru Detvanu.

Prvním, kdo začal formovat skupinu Moravských Slováků, byl Franta Úprka, bratr známějšího malíře a grafika Joži Uprky. Počátkem 90. let začala skupina kolem Franty Úprky pořádat třikrát do týdne taneční zábavy na Vinohradech. On sám se na těchto večerech stal učitelem slováckých tanců. Po zákazu Moravské besedy v roce 1894 ztratili Slováci svého představitele a neměli možnost se pod patronací prezentovat na Národopisné výstavě československé následujícího roku. Dle dostupných dokladů se výstavy přeci jen zúčastnili, a to na Moravských dnech a spolupracovali s Luborem Niederlem na expozici Slovácka.

Roku 1896 vznikla dvě uskupení, která měla velký vliv na krajanský život v Praze. Svou činnost obnovila Moravská beseda, ale pod novým názvem Moravskoslezská, která byla pokračovatelkou své předchůdkyně. Dalším mezníkem bylo založení Československé jednoty, která si dala za úkol pěstovat československé zájmy a podporovat chudou mládež, zakládat knihovny, pořádat přednášky a zábavy. Tato činnost nebyla omezena pouze na Prahu, ale jako jiné spolky, působila Československá jednota i na Moravě. Kromě již zmíněných knihoven zde pořádali divadelní představení, výstavy, besídky s pohádkami pro mládež i odbornější přednášky pro dospělé. Ve výboru jednoty byly některé významné osobnosti pražské scény, i členové dalších spolků, jako např. Eliška Krásnohorská, František Adolf Šubert, František Táborský, Jaroslav Vlček atd. Později, v roce 1909, byla činnost Československé jednoty omezena pouze na Slovensko. Hlavní vliv na rodáky ze Slovácka v Praze měla Československá jednota prostřednictvím svého Akademického odboru, který byl založen roku 1902 předsedou Františkem Pastrnkem. O odboru nejsou dochovány souhrnné zprávy, ale pravděpodobně sdružoval všechny studenty ze Slovácka, kteří se scházeli při Slováckých večírcích a některé členy spolku Detvan.

Právě rok vzniku Moravskoslezské besedy a Československé jednoty byl ustanoven jako rok založení Slováckého krúžku v Praze. Nelze totiž určit přesné datum vzniku, jelikož nebyly

sepsány žádné stanovy. Od té doby se zpravidelnila setkání Slováckých rodáků téměř ve stejné podobě, v jaké je můžeme navštívit v současnosti. Setkání byla každou středu, mluvilo se zde o potřebách Slovácka ze všech hledisek, následovaly národopisné rozmluvy a závěr tvořila kulturní část, většinou v podobě zpěvů. Hudební doprovod zajišťoval Rudolf Malík na klavír. Prvním veřejným vystoupením pod hlavičkou Akademického odboru Československé jednoty byl Slovácký večírek, který se konal v roce 1902 v Národním domě na Vinohradech. Součástí byla přednáška o Slovácku a zpěvy písní. Slovácké večírky se ujaly a od následujícího roku se konaly s větší pravidelností. Účastníci a především aktivní účinkující se zde již objevují v krojích, které si dovezli z domovů. Pro účinkující dívky, které nepocházely ze Slovácka, byly kroje zapůjčeny. Následující léta byla prvním větším rozkvětem krúžku. V roce 1909 vznikla první muzika krúžku s primášem Vladimírem Klusákem. Do té doby se doprovázelo na klavír nebo se zpívalo a capella. Přicházelo stále více nových studentů, kteří se přidávali ke skupince slováckých rodáků pod Akademickým odborem a večírky se pořádaly i mimo Prahu, většinou ve Středočeském kraji, kde Československá jednota zakládala další odbory a krúžek se zde prezentoval svými písněmi a tanci. Dále se krúžek zúčastnil mnoha slavností, věnečků a v roce 1913 dokonce uspořádal slováckou svatbu na Žižkově.

Slovácké krúžky byly zakládaly i v jiných oblastech. Po Praze vznikl

Slovácký krúžek v Brně (oficiálně roku 1908), dále krúžky v Kyjově (1909) a Strážnici (1910).

První světová válka činnost krúžku pozastavila, stejně jako Československou jednotu. Zbytek členů krúžku, který neodešel na vojnu, se snažil vyvíjet činnost alespoň na půdě Moravskoslezské besedy. Jelikož byla Moravskoslezská beseda jedním z mála činných spolků, které byly částečně aktivní i za války, byly její akce hojně navštěvovány.

Po vzniku samostatného Československa chtěl krúžek navázat na předválečnou dobu. Prvním výraznějším počinem po válce byla spolupráce na Lanžhotských hodech v červnu 1919, které se konaly na holešovickém výstavišti. Hodů se zúčastnili jak Pražané, tak hosté z Moravy a Slovenska a přítomen byl také T. G. Masaryk s mezinárodní delegací. Působení krúžku ve dvacátých letech je podle pramenů nejasné. Nejspíše byla stále vyvíjena přednášková činnost v rámci Moravskoslezské besedy a někteří členové se scházeli v menších skupinkách, ale viditelněji se Slovácký krúžek v této době neprezentoval. Důvodem mohla být jak ztráta některých členů ve válce, tak odliv studentů na univerzitu do Brna a absolventů

zpátky na Slovácko. Ke konci dvacátých let se pomalu začíná krúžek obnovovat, a to díky tzv. Podlužácké vlně, kdy se skupinka jednotlivců z Podluží rozhodla obnovit krajaňské prostředí s hudbou, zpěvem a tancem. Přichází mnoho nových tváří, zvláště z řad studentstva, ale objevovaly se i známé tváře jako Jan Herben a Franta Úprka. Nově vznikla i muzika a krúžek začal navazovat na činnost někdejšího Akademického odboru Československé jednoty, i když ne zcela. V hnutí slováckých krúžků opadla snaha zachycovat místní tradice v původní podobě a vzdalovali se i od předválečné politicko-národostní činnosti. Setkání se sice zúčastňovali někteří aktivní představitelé politické scény, ale celkově bylo odmítáno využívání slováckého folkloru k politickým a spolkovým manifestacím. Přednášková činnost z krúžku zcela vymizela, tu přebrala Moravskoslezská beseda. Krúžek vykazoval jen kulturní činnost a nově se členové scházeli k organizovanému nácviku písní a tanců. Krúžek tak až do roku 1939 působil spíše ve formě folklorního souboru a název se ustálil na Slovácký krúžek, volné sdružení Moravských Slováků v Praze.

Supí škrek

Přišel červenec a s ním pevný bod mého celoročního programu, Hornácké slavnosti ve Velké nad Veličkou. Pro nezasvěcené, jedná se o třídní festival ve folkloristicky nejzachovalejším regionu Slovákka. Je výjimečný mimo jiné tím, že až na naprosté výjimky prezentuje pouze místní folklor, který se do dnešních dnů zachoval v jinde nebývalé bohatosti a kráse. Ani letos jsem tedy nemohl chybět a do Velké jsem se vydal.

V jednotlivých pořadech letošního ročníku se mimo jiné oslavovalo 20. výročí HCM Petra Galečky, 45. výročí založení souboru Velička, vzpomínalo se na muzikanta Jarka Miškeříka a v jednom z nedělních pořadů u kuželovského mlýna své 80. narozeniny oslavil zpěvák, tanečník a etnograf Dušan Holý.

Již dříve jsem měl vzácnou příležitost účinkovat na Hornáckých slavnostech jako přesporní výpomoc v rámci několika vystoupení skupiny z Nové Lhoty, letos se naskytlo opět něco nového, u čeho jsem nemohl chybět: V rámci slavností, i když mimo oficiální program, uspořádala cimbálová muzika Libora Supa soutěž o největšího znalce hornáckých sedláckých „Supí škrek“. O soutěži jsem se dozvěděl od našeho starosty, který nám poslal e-mail s pozvánkou, a protože mám sedlácké rád, sebral jsem odvahu a poslal přihlášku.

V sobotní odpoledne jsem se dostavil do areálu válcového mlýna, kde soutěž měla probíhat. Zjistil jsem, že odvážlivců přihlášených dopředu bylo i se mnou slovy dva, nicméně muzikanti od Supů udělali, co bylo v jejich silách, aby soutěž proběhla,

a během pátku nalákali ještě několik dalších účastníků. Nakonec se nás ve startovním poli sešlo šest. Mezi nimi se objevil například starý a zkušený muzikant, pan Jaroslav Smutný, nebo Pavel Kubík, pokračovatel slavného cikánského muzikantského rodu Kubíků a primáš cimbálové muziky Kubíci. Základní pravidla byla jednoduchá: soutěžící se měli střídat ve zpěvu sedláckých, každý jednu sloku písně, přičemž se nesměla opakovat melodie. Kdo si na žádnou další nevzpomněl nebo zopakoval již zazpívanou, vypadl.

Pan Smutný si pro tuto příležitost připravil taháček s několika stovkami sedláckých, vyptával se mě, kolik jich mám připraveno já. Povídám mu na to, že jich umím dost, ale důležitější bude, jestli si na nějakou novou v danou chvíli vůbec vzpomenu.

A už jsme začali, muzika předehrála, první soutěžící nasadil a zazpíval první sedláckou. Dozněla píseň prvního zpěváka i její přehrávka, z přepestré palety sedláckých jsem nasadil kus tematicky vhodný do prostředí mlýna – Kdo chce mynářskou céru mět, z publika se ozval potlesk diváků, mezi nimiž jsem měl i hlasité fanoušky z řad slováckých krúžků – děkuji všem za podporu. Ostatní soutěžící pak pokračovali dalšími písněmi z nepřeborné řady sedláckých.

Proběhlo prvních několik kol a už vypadl první soutěžící: Pan Smutný, sám basista, trochu zápasil s muzikou o pravidlo, podle kterého zpěvák musel sám nasadit a zazpívat v povolených tóninách, tedy tradičně dosti vysoko. Nakonec se mu ale vymstilo zopakování jedné již odezpívané melodie, ač s pěkným a málo známým textem. Jak se ukázalo, toto bylo nejpřísnějším kritériem vůbec. Další vypadnuvší nešťastník – a ne že by jich znal málo – zopakoval sedláckou, která nejenže „byla“, ale dokonce ji v minulém kole sám zpíval!

Když došla řada opět na mě, spustil jsem inspirovan načatým mlynářským tématem píseň Ej kameň, kameň, kameň, dozpíval jsem, obecenstvo mi zatleskalo, – jenže ejhle, kámen úrazu, Martin Kuchyňka, rozhodčí této soutěže, už zvedá svůj přísný soudcovský prst a volá: „Bylo: Ej v háji, v háji, v háji!“ Musel jsem se se soutěží rozloučit, muzika mi ještě zahrála k odchodu a zbytek soutěže jsem pak sledoval již jen jako divák.

Na stejné chybě, opakování melodie, v témže kole skončil i Pavel Kubík, kterému na začátku nechybělo sebevědomí a hrdě prohlašoval, že jde vyhrát. Poslední dva finalisté spolu svedli urputný boj a po několika kolech, vesměs málo známých sedláckých, bylo jasno o vítězi. Tím se stal Jakub Motyčka, klarinetista od Kubíků. Neosnil sice přednesem, ale ke cti mu nutno připočíst, že většinu soutěže vytahoval takové „špeky“, že jsem mnohé z nich nikdy neslyšel, a že už na Horňácko pár let jezdím a jen tak něčím mě tam už nepřekvapí.

Tak proběhl první ročník této zajímavé soutěže, zazněla spousta známých i méně známých hornáckých písní. Je třeba dodat, že vzhledem k přísným pravidlům měli všichni vyřazení soutěžící velkou většinu svého repertoáru ještě v zásobě! Doufám, že příští rok se opět sejdeme posilněni o další milovníky zpěvu, a obecněmu jich zazpíváme mnohem více. Pokud opět do Velké pojedu, určitě nebudu chybět.

RADOVAN BEŤÁK

Májová veselice ve Ždánicích – rok na Ždánicku

Víkend 24.–26. května nabízel hned několik akcí, na kterých se nechtělo chybět: Kosecké v Buchlovicích, Jízda králů ve

Vlčnově, setkání u příležitosti zahájení provozu nově postaveného sklepa našeho krůžkového starosty a májová veselice ve Ždánicích.

Nakonec u nás převážil patriotismus podtržený pěknými vzpomínkami na minulou veselici. Putovali jsme do Ždánic, kde jsme zapadli do velkolepé slavnosti Ždánicka (nově užívané Ždánicko mi nejde přes pysky) pořádané mužským sborem (dále MS) ze Ždánic, pod zášti-

tu města Ždánic, za finanční podpory Jihomoravského kraje, zúčastněných obcí a soukromých dárců. Slavnosti se

aktivně zúčastnilo na 400 účinkujících 12ti (z celkového počtu 15) obcí Ždán-ska. Zabezpečení této velké prestiž-ní akce se vedle města a folklorních souborů ujaly i další spřízněné spolky a instituce jako např. vinaři, hasiči, hotel Radlovec a další. Město k veselici vydalo zvláštní tématickou přílohu Ždánického zpravodaje a přehledný program. Vese-lici využila i televize, která zde točila reportáž do pořadu Folklorika (odvysílán 22. 6.) věnovaný paní Františce Poláčkové z Archlebova známé „résovačce“ kraslic, obětavé opatrovatelce místních zvyklostí, ke které se dodnes chodí pro rady a poučení.

Slavnosti vypukly v pá-tek večer v parku u zámeč-kové vily nokturnem modero-vaným ždánským rodákem, hercem brněnského HaDi-vadla Milošem Maršál-kem, věnovaným 30. výro-čí založení MS ze Ždánic. Poskytlo, jak je už tradicí pro akce uskutečňované v tomto magickém místě, silný kulturní i emocionál-ní zážitek. Vždyť se zpí-vanými zdavicemi vedle výběrných ždánských sou-borů a sólistů přispěly podstatně i MS z Kyjova a Buchlovic, tj. sbory, které první začaly s MS ze Ždánic spolupra-covat a spolupracují dodnes. Nechyběl samozřejmě ani čerstvý šedesátník Jura Petru, jehož dlouholetá péče, pomoc a kamarádství jsou na projevu MS stále patrné a oceňované. Povídal, popíjelo

a zejména zpívalo se dlouho přes půlnoc – dlouho a těžko jsme se rozcházeli.

V pátek byly také vernisážemi zahá-jeny výstavy: Jednak prací výše zmíněné paní Františky Poláčkové, druhá byla věnována právě 30. výročí MS.

Matiné duchovní hudby v kostele Nanebevzetí Panny Marie ve kterém

vystoupily chrámové sbory a sólisti z Archlebova, Žarošic, Lovčic a Ždánic zahájilo sobotní program Májové veselice.

Všechny zúčastněné soubory a sbory se po polední průvodem „Za máj“ představily hojným přihlížejícím. Oficiální zahájení veselice starostkou Ždánic, při zastávce na náměstí, bylo stvrzeno salvou „Čty napoleonského vojska z Dražůvek“. (Tento spolek se objevil ve Ždánicích poprvé a byl milým oživením slavnosti). I přes nepřízeň počasí mužské sbory postavily máju a tím i zahájily „Rok na Ždánicku“, tj. pořad složený z vystoupení zúčastněných souborů a sborů – tématicky řazených tak jak je přináší běžný rok. Některá vystoupení veselá, jiná recesistická, hravá i poučná. Tak jsme třeba: drali peří, koledovali, glosovali společensko politické dění při pochovávání basy, prožívali velikonoce, byli na „Zlaté sobotě“ v Žarošicích, zaráželi horu, tančili zavádkový tanec, hodovali a sledovali plnění napoleonským vojskem – pěkné, nápadité, milé. (Část vystupujících používala mikroporty – mám z toho rozpačitý pocit. Je pravdou, že je bylo líp slyšet, ale připadalo mě to pocitově jako něco nepatřičné-

ho). Kdo měl místo toho chuť si zavřískat, nic snazšího – mužské sbory (celkem 9) byly rozjeté jaksepatří, až kolikrát trochu rušily dění na pódiu.

Na vystoupení prakticky bez přestávky navázala veselice v místním kulturním domě. Ke zpěvu a tanci hrály mladička dechovka Nenkovjanka a CM Hradisko. Pro osvěžení bylo k dispozici několik desítek pěkných místních vzorků vína. Všude kolem přátelé a kamarádi – nic nechybělo ke spokojenosti.

Pro úplnost je třeba vzpomenout, že po celou dobu slavností bylo otevřeno Vrbasovo muzeum a popularizována návštěva „Motýlího ráje“ s doprovodným programem. Akce v Motýlím ráji, byla v důsledku nepřízně počasí přesunuta na 30. červen.

I přes už tradiční ne plně pochopení „z hůry“ (počasí opět moc nespoupracovalo) veselice proběhla částečně v mokré variantě, ale téměř v plánovaném rozsahu. Přispěla k upevnění povědomí soulážitosti obyvatel regionu, jejich pobavení, ale i poučení. Bohužel se počasí spolu s kapacitou sálu kulturního domu podepsalo na účasti.

BRUNO VOGNIČ

Folkloristé v Očové oslavovali

Asi od roku 1954 se amatérsky zabývám folklorem. Od začátku se specializuji na nářečí slovenského

jazyka, mezi něž řadím i nářečí Luhačovického Zálesí, Valašska, Slovácka a Kopanic. Přátelím se s mnoha významnými folkloristy pěstujícími folklor regionů, ve kterých se mluvilo uvedenými nářečím. Proto zde mohu šířit i informace a názory získané mimo hlediště.

V roce 2006 jsem ve své recenzi vysvětlil, proč se festival v Očové jmenuje Očovská folklórna hruda: Ukazuje, kolik geniálních lidí vyrůstá na úrodné očovské zemi.

Festival byl 9. až 11. 8. 2013 v Očové podesáté. Hodnotitelé nebyli stanoveni. Obec nebyla vyzdobená, ale na křižovatkách cesty ze Zvolena do Očové byly nápadné nápisy a plakáty byly i na dvou místech v autobuse. Vstupenek bylo prodáno a rozdáno 3 182. Účinkujících bylo asi 1 000.

Festival tvořily průvodní akce a 8 pořadů, v nichž účinkovala řada sólistů, souborů, sborů a muzik.

V pořadech byly výstupy účinkujících, blahopřání jubilantům a propagace nového nosiče písní Vladimíra Homoly.

Moderátorů bylo několik, ačkoliv nebyly dva pořady současně. Dva z nich byli vtipní, ale žádný důsledně neinformoval diváky, kdo, co a odkud jim právě předvádí. Nedalo se to ani přečíst v bulletinu, jenž se zdarma přidával ke vstupu. Diváci tak byli ochuzeni, navrhuji

organizátorům, aby příští bulletiny byly úplně a prodávané a moderátorem byl podrobně informující folklorista. Dokonalou práci zvukařů obdivovali odborníci i já.

Všechny pořady začaly bez velkého zpoždění. Protože bratislavské soubory pěstují folklor všech slovenských regionů, byly v pořadech výstupy z Valašska, Slovácka, Podunajska, okolí Myjavy a Trenčína, Topoľčan, Tekova, Liptova, Horehroní, Podpoľaní, Hontu, Gemeru,

Spíše, Šariše, Zemplína, Oravy, cikánský folklor a neidentifikovatelné výstupy Jánošíku (Samozřejmě jde o Jánošík srbský, neboť zvolenský následník slavného brněnského Jánošíku bez publicity zanikl, když ho přestala platit armáda. Podobný konec hrozil brněnskému Ondráši, ale v Česku z toho byl obrovský skandál, který svým příkazem vyřešil ministr obrany Martin Barták.)

Slovácku a nikdo neví, kde který vznikl. Někde se používají dvě tempa, jinde tři. Nikdy se však tempo nezpomaluje jako ve výstupu Cimbálové muziky Primáš. Připomínám, že jednou z mnoha podmínek zápisu slováckého verbuňku do seznamu UNESCO je jeho ochrana a uchování. Zmíněný způsob jeho interpretace je nedodržení této podmínky. Dodržování všech podmínek úředníci UNESCO kontrolují.

Podle mého názoru byly podprůměrné pouze Jánošík, očovská Polana, Roman, Děvčata z Dambořic a Cimbálová muzika Primáš. Ostatní účinkující byli výborní. Děvčata z Dambořic a Cimbálová muzika Primáš sídlící v Boleradicích jsou na Hanáckém Slovácku asi 11 km vzdálené a někdy vystupují společně. V Očové zazpívaly valašské točené a písně z některých slováckých regionů. Byly v nich jazykové chyby. Původ některých písní jsem nepoznal, ale mám podezření, že v některých výstupech byly splácané písně z různých regionů. Z Hanáckého Slovácka snad pochází pouze jejich verbuňk. Většina verbuňků se zpívá na celém

Zjistí-li nedodržení kterékoliv podmínky, mají právo zápis zrušit. Na Slovensku i významní folkloristé nevědí o folkloru v Česku téměř nic. To není inspirace, aby někteří čeští umělci jezdili do zahraničí předvádět, co neumějí.

Už jsem viděl nebo sám používal všechny běžné taneční rekvizity od láhve po těžký stůl. Dodnes mě někdy potěší nový nápad choreografa. V Očové to byl tanec s formanskými biči. Muži je používali asi jako v tancích s cepy a navíc jimi občas mrskali.

Autoři pořadů připomněli nebo oslavili mnoho zaokrouhlených výročí, o některých jsou následující informace.

Očovani založili Detvu, jež je o několik století mladší. Význam Očové pro folkloristy vystihl Milan Križo, jenž se narodil v Hrochoti, ale písňe a tanec se naučil v Očové. Do Očové jezdili Karel Plicka, Pavol Tonkovič, Svetozár Stračina, Štefan Nosál, Ladislav Leng, Ondrej Demo, já a další známí a neznámí folkloristé. Karla Plicku někdo na Moravě udal, že provádí špionáž pro USA. Státní bezpečnost pro něj založila spis, s nímž agent cestoval za ním. Když přijel do Očové, místní příslušník policie agentovi řekl: „Neblbněte! Profesor Plicka je můj přítel jezdící na Slovensko dokumentovat folklor.“ Státní bezpečnost spis zničila. Dnes je v Očové asi 2 500 obyvatel, mezi nimiž je mnoho Cikánů. Je tam zemědělské družstvo, jež s obcí organizuje Hrudu, ale zaměstnání pro občany nemá. Není tam koupaliště, kluziště apod. Z neplacených činností jsou tam vhodné podmínky pro folklor, lyžařství, fotbal, létání, turistiku a alkoholizmus.

Doufám, že tato recenze ukazuje význam desetileté Hrudy pro celé Slovensko.

Milan Križo už nevystupuje, protože chodí s holí, ale hlas má jako na slavných nahrávkách BROLN.

Na žádný festival už nepřijede geniální choreograf a vedoucí bratislavské Lipy Pavel Bútor. Na jaře 2013 mu předčasně dosloužily ledviny a játra, orgány velmi zatěžované většinou folkloristů. Bojíme se, že po něm zanikne i Lipa. Milý příteli Bútore, na Vaše tkaní plátna v Kokavě nad Rimavicou, ženské koleso v Tekově a další krásné choreografie nemohu zapomenout. Doufám, že jsou nafilmované.

Během festivalu několikrát přselo, ale vždy až po posledním večerním pořadu.

Organizátoři vás očekávají na Očovské folklórní hrudě 8. až 10. 8. 2014.

Ing. PAVEL FIALA

Podbělohorská 42, 150 00 Praha 5

Tel. 00-420-257214088, 603371973

blanka.polova@paladix.cz

Fotografie: *IMI ORAVEC*

Podklady pro následující řádky nebylo, vzhledem k prázdninovému termínu uzávěrky této Vědomosti, jednoduché shromáždit, proto jsem čerpal převážně z periodika „Kružkozor“ SIK v Brně, tentokrát č. 98.

Děni u SIK a Skaličanů v Bratislavě je popsáno podříchtárem Vlado Čulenem v samostatném článku, stejně jako události ve Žďánicích.

Slovácký krúžek v Brně

má ve svých řadách množství výrazných osobností slováckého folkloru a dvě-

ma z nich jsou věnovány vzpomínky ve výše uvedeném „Kružkozoru“.

Stručné, výstižné, přesto osobní a milé blahopřání k 80. narozeninám prof. PhDr. Dušana Holého, rodáka z Hrubé Vrbky z pera M. Hebrona. Pana Dušana Holého definuje jako: „Jednoho z dělníků na vini- ci slováckého národopisu, díky kterým se podařilo zachovat obrovské dědictví otců, které nám zanechaly předcházející gene- race“ – myslím, že krom připojení se ke gratulaci není co dodat.

Staronový starosta brněnského SIK Václav Štěpánek přispěl vzpomínkou na setkání, které zosnoval i nám velmi blízký „krúžkař“, doyen SIK v Brně pan Oldřich Krejčí (pro připomenutí – v Pra- ze se za spoluúčasti našeho SIK ženil a s Krúžkem udržoval čilé kontakty). Pozval si „naobírané“ na konec dubna do Kyjova na přátelské setkání na téma „Kam se ubírá národopis“. Pod tímto

krytím proběhlo zdařilé setkání předchá- zející 99 narozeninám organizátora akce. Vašek tvrdí, a přiložené foto dokládá, že pan O. Krejčí se těší dobrému zdraví a životnímu optimismu – věrme a držme mu pěsti, aby stejně křepce překonal o mnoho let i magickou stovku.

V Kyjově se kamarádi aktivně zúčast- nili též „Jarního zpívání“, akce dříve zná- mé pod názvem „Otvírání sklepů“ a účast si až na chlad pochvalovali.

V Krúžkozoru se dočteme, že začát- kem června se velká část členů SIK sešla na divadelním představení „Trapná státní aféra“ o jehož vznik a provedení se zasloužil zejména Zdeněk Fajbus alias Ujo Fajo, živý inventář SIK. Informova- né nepřekvapí, že duší představení byl zrovna on. Odnepaměti je glosátorem společensko politického dění ventilova- ným zejména při pochovávání basy při fašancích.

Nadsázka a recese vždy měly svoje místo v životě SIK. V tomto duchu se nesou i jejich „Oharkové šmaky“ – letos již 18tý. Už jenom při čtení pravidel pro hodnocení vzorků se člověk baví. Podob- ný charakter mají bezesporu i fašanky. Popis té letošní taškařice z pera Hanky Dostálové mě vrátil o nějaké desítky let

zpět, kdy jsem měl možnost se těchto aktivně účastnit. Vždyť fašanková beseda vždy v Brně patřila k vrcholům spolkového života.

Dubnový „13. Košť krůžkařských vín“ je další z popsaných zdařilých akcí. Sešlo se jim 121 vzorků od šedesáti vinařských subjektů, z toho 65 se umístilo ve skupině „vynikající“ a deset z nich dosáhlo dokonce na 19 z dvaceti bodové stupnice. Při vědomí, že výše popsané, personálně i organizačně náročné tři akce proběhly od února do dubna nezbyvá než složit Brňákům hluboký hold.

Za zmínku stojí i ostatní příspěvky, z nichž chci upozornit na komentář M. Hebrona k významnému počínu brněnského pracoviště Etnografického ústavu Akademie věd ČR. Tato instituce vydala pod názvem „Vzaty do fonografu“, edici nejstarších dochovaných zvukových záznamů moravské a slovenské lidové písně na území Moravy. Záznamy pochá-

zejí z let 1900 až 1912. Mírek lobuje za zakoupení jedné z kopií do majetku SIK.

V Krůžkozoru skončil seriál o lidových stavbách Slovácka, pokračuje „Vinařovo okénko“ – tentokrát o unikátní vinici Šobes, pokračuje i seriál „Ze Slováckých pověstí“ – tentokrát „O kunovické tvrzi“, najdete zde i oblíbené recepty.

Přátelé nezamřeli připravované akce:

- z nich asi nejvýznamnější **jubilejní beseda věnovaná 105. výročí vzniku SIK 20. 11.**, dále pak
- **25. 9.** beseda s hostem – muzikou Pajtáš,
- **30. 10.** Havelské hody
- **17. 12.** Vánoční beseda

Krůžkozor, i když tentokrát rozsahem skromnější, je obsahově zajímavý s řadou zdařilých fotodokumentů. Pro zájemce: je publikován na www.kruzek.cz.

BRUNO VOGNIČ

Slovácký krůžek a Skaličané v Bratislavě

Ešte sme si nestačili zvyknúť na dátum roka v kalendári 2013 a už sme mali prvé vystúpenie v krojoch v kostole sv. Margity v Lamači. Po návratu 3. 1. 2013 sme v nedeľu 6. 1. 2013 v programe „Koľedy slovan-

Činnosť krůžku v prvom polroku 2013

ských národov“ odspievali naše vianočné koľedy, ktoré sme v premiére uviedli

na 90. výročí založenia nášho krůžku. Spolu s nami vystúpil Lamačsko-dúbravský chrámový zbor (dirigent Peťo Fajkus).

V sobotu 26. 1. 2013 sme v Mestskom spoločenskom a informačnom

centre v Stupave zorganizovali 21. fašiangový krajanový večierok. Tradičná zábava s tradičnou muzikou, úspešnou tombolou spolu s našimi kamarátmi z Kunovic a Skalice. Z pozývaných Slováckych krúžkov tentoraz neprišiel nikto!

Pre Klub občanů ČR sme v rámci tradičnej spolupráce a pri príležitosti fašiangových stretnutí vystúpili s programom piesní a tancov. Bolo to už 15. fašiangové stretnutie od začiatku našej vzájomnej spolupráce.

Vo štvrtok 18. 4. 2013 sme vystúpili ako hudobní hostia 10 krojovaní spolu s cimbalom Peťa Fajkusa a harmonikami Vlada Petratura a Stana Domčeka s krátkym programom na vernisáži výtvarníka Petra Zelenáka (od minulého roka prišiel medzi nás do krúžku) v Justihovi sieni Primaciálneho paláca. Po oficiálnom programe sme pokračovali vo voľnom spievaní, až nás museli pracovníci magistrátu upozorniť, že už je 21:00 hod a rušíme pána primátora a jeho hostí na slávnostnej večeri o dve

poschodia vyššie! Pre tento úspech sme výstavu pri jej ukončení ozdobili v podobnom zložení spevom a tancami na nádvorí paláca v nedeľu 28. 4. 2013.

V dňoch 11.–12. 5. 2013 sme zorganizovali pre záujemcov z nášho krúžku autobusový zájazd do Nového Mesta nad Váhom na Lopeník. Hlavným motívom zájazdu bola spomienka na 5. výročie posviacky „Boží muky sv. Izidora“ na chalupe Miladky a Jula Kósových. Počiasie síce veľmi neprialo, ale nám to veru nevadilo. Program, ktorý sme si pripravili sme do bodky splnili: prehliadka prepozitúry a kostola narodenia Panny Márie v Novom Meste nad Váhom, večerné spievanie pri muzike v mieste nášho nocľahu v hoteli Kopánky do neskorej noci (sobota), odspievanie piesne na sv. omši v Březovej „Ó Ježíš ty zdroj milosti“ a samotné pripomenutie si posviacky u Kósových. Aj tu to nakoniec skončilo spevom pod prístreškami, ale všetko dopadlo k všeobecnej spokojnosti. A nakoniec sme u sv. Izidora nepotrebovali ani dáždniky.

25. 5. 2013 (sobota) sme sa skupina 6 spevákov a 3 speváčok spolu s muzikantami Fajkusom a Domčekom zúčastnili 10. ročníka prehliadky speváckych súborov seniorov v Pezinku.

V nedeľu 26. 5. 2013 Mužský zbor krúžku vystúpil na prehliadke folklórnych súborov v Lozorne – Vitajte u nás. Bol to pre viacerých náročný víkend, pretože boli na oboch vystúpeniach. Aj na dopravu nástrojov. Veď po oba dni sme mali ako podporu pre spevákov cimbal a harmoniku. Náročný, ale mimoriadne úspešný a podnetný. Najmä v Lozorne sme sa spoznali s ďalšími nadšeniami folklórneho spievania – „enem tak, pro radost“.

Okrem týchto akcií sme zorganizovali pravidelné mesačné stretnutia krúžku pri cimbale: 11. 1. 2013, 8. 2. 2013 (oslávil sme 80-tiny nášho Vlada Petratura), 8. 3. 2013, 12. 4. 2013, 17. 5. 2013 a 14. 6. 2013 (spomienka na Cyrila Zálešáka aj za účasti jeho manželky Gitky).

VLADO ČULEN

„Za Blaženkou Egelseerovou“

Pravidelná beseda Slováckého krúžku ve vysočanském Gongu dne 13. února t.r. měla neobvyklý začátek. Vzájemné zdravení a vítání neodbytně střídala otázka – „Už to víš, že Blaženka zemřela?“ Pochybující byli odkázáni k zadní stěně sálu, kde vše potvrdovalo čerstvě vyvěšené smuteční oznámení. Myšlenky přítomných rychle splynuly s tématem, které osud tak nečekaně nastolil, když po zahájení besedy starosta Mirek Říha vyzval přítomné, aby Blaženčinu památku uctili povstáním a chvílí ticha.

Poslední rozloučení s Blaženkou se uskutečnilo o týden později v Ústřední obřadní síni na Olšanských hřbitovech.

V zastoupení zúčastněných členů rodiny pronesla smuteční projev zástupkyně pohřební služby, která poděkovala přítomným za mnohé květinové dary. Obřadu byla přítomna početná skupina Blaženčiných přátel z našeho Krúžku, z řady jejích přátel ze Slovácka přijel Laďa Sukop z Kyjova. V předneseném nekrologu představitelky pohřební služby nebylo, kromě obvyklých vět, řečeno mnoho slov o Blaženčině bohatém životním působení. Pokusme se věnovat jí tuto zasloužilou pozornost a vzpomínku dodatečně.

Blaženka se narodila 1. února 1919 v Praze jako nejmladší potomek, po dvou starších bratřích. Když ukončila základní a střední školní vzdělání, poslali ji rodiče, podle prvorepublikových zvyklostí rodin v dobře situované společnosti, do dívčího internátu s jazykovým a katolickým studijním a výchovným zaměřením v České Třebové. Byl to pro ni nelehký vstup do procesu vyššího vzdělání, neboť podstatná část výuky probíhala v němčině. Díky své houževnatosti se však Blaženka zařadila již po třech měsících mezi premiantky. Svou průbojností se prosadila ale i ve sportu, kterému se věnovala v katolické tělovýchovné organizaci Orel. Dosáhla skvělých výsledků v atletice, zejména v běhu, tenisu a volejbalu. Nezapomenutelným zážitkem se pro ni stal zájezd s orelskou sportovní delegací do Paříže, do níž byla zařazena odměnou za dosažené sportovní úspěchy. K neradostným vzpomínkám z internátu z období zvyšujícího se ohrožení republiky patřilo její osobní svědectví z nacistických provokačních akcí Henleinových stoupenců, opírajících se o početnou německou menšinu okolí České Třebové.

Jednou z okolností, které později přivedly Blaženku do Slováckého krúžku, byla její záliba ve zpěvu. Rodiče pochytily její pěvecké vlohy a svěřili její hudební a pěvecké

nadání do péče tehdejší vyhledávané pražské učitelky zpěvu paní Matouškové. Blaženka se brzy stala její nejoblíbenější žákyní. Bez vlivu nezůstala ani skutečnost, že nemalý počet orelských sportovních akcí, často spojovaných s folklorními prvky, probíhal hlavně na Moravě, kde byl vliv této organizace nejsilnější.

Blaženka provdala za JUDr. Otakara Eglseera, známého pražského právníka a veřejného činitele. Z manželství se narodili dva synové. Otakar, který vystudoval lékařství a Richard, budoucí inženýr. Od Otakara, žijícího dlouho ve Spolkové republice Německo, se dočkala dvou vnuků, Philippa a Michaela, od Richarda, žijícího v Praze dvou vnuček, Petry a Lindy. Ze ztráty manžela se Blaženka těžce vzpamatovávala. Následné, ne vždy zcela urovnané vzájemné rodinné vztahy, působily Blažence nemálo starostí.

Blaženčina účast na aktivitách Slováckého krúžku v Praze, včetně návštěv Moravských plesů, se datuje se od sedmdesátých let minulého století. Patřila k pohodovým stránkám Blaženčina života. Svým hlubokým, dlouholetým zájmem o Slovácko a s ním souvisejícím folklorním děním, vlastním, opravdovým prožíváním každé krúžkové aktivity, svou vstřícností ve vzájemném styku, si získala přátelství a obdiv v celém našem Krúžku. V neposlední řadě zejména svým obdivuhodným životním elánem a temperamentem. Je mezi námi nemálo pamětníků oslav jejich 85. narozenin, kdy přijela do sálu Gongu mezi účastníky besedy a oslav na skateboardu. Z paměti se vybavuje i další, pro z Blaženčin temperament typická vzpomínka. V roce 2003 navštívila v doprovodu svého syna MUDr. Oty Eglseera Slovácký rok v Kyjově. Přes synovy obavy projezdila, se zpívající chasou na „žebříňáku“, kyjovské ulice až do časných ranních hodin. A když byla při pobytu v Kyjově pozvána ke svým známým „děvčatům“ do Bukovan, zašla s nimi i na taneční zábavu. Aby si užila tance, neváhala si k údivu přítomných zout své pro tanec ne dost pohodlné střevíce a zatančila si bosa.

Své živé styky s krúžkem a krúžkaři Blaženka neomezila ani poté, když jí v posledním desetiletí začaly život nemálo komplikovat zdravotní potíže, které jí však na jejím elánu neubraly. Absolvala lázeňskou léčbu v Jáchymově, odkud se vrátila spokojena a plna životní energie. Když se však v dalších letech její zdravotní situace dále zhoršila, Blaženka byla odkázána na invalidní vozík. Několikrát z něj vypadla, nicméně s pomocí kolemjdoucích vždy nasedla a pokračovala dále. Z vozíku sledovala většinu pořádaných akcí souborů Krúžku, ať již šlo o vystoupení v žižkovském Atriu, ve vysočanském Gongu, na „Pražském jarmarku“ na Ovocném trhu, na Trojském vinobraní nebo na každoročně Krúžkem pořádaném „Koštu vína“. Ještě na podzim 2012 byla Blaženka pozvána do Brna na vzpomínkové oslavy Orla. Tuto poctu si nenechala ujít. Ve vlaku však nebylo zařízení pro invalidní cestující a cestu na invalidním vozítku tedy absolvovala v poštovním vagonu.

Poslední krúžkovou akcí, které se Blaženka zúčastnila, byly Svatomartinské hody, pořádané v Gongu 24. listopadu loňského roku. Srdečně se zdravila s přítomnými. Bylo vidět, jak celý pořad prožívá, v očích a úsměvu jakoby se jí odrážela barvitost

krojí účinkujících. Měla ráda společnost a členové krúžku jí v této náklonnosti nezůstávali dlužníky a dost často ji při její omezené pohyblivosti doma navštěvovali. Ve společnosti Heleny Šálové, Líby Janečkové, Mirky Grée, Lídy Prudilové, Boženky Růžičkové a Josefky Jordánové si ráda zaspívala. Stejně tak vítala návštěvy „tří králů“, Karla Medka, Jožky Šenka a Jindry Rajtorala. Při jejich písničkách a pohárku oblíbeného vína jí nic ke štěstí nechybělo.

Blaženka se dožila úctyhodného věku devadesáti čtyř roků a prakticky do posledních dnů života byla ve styku s některými členy Krúžku. Svých posledních narozenin vzpomněla letošního 1. února a připila si na ně se členy Krúžku, kteří jí přišli blahopřát. Její věk by jí prostě nikdo nehádal. Pro krúžkaře byla prostě Blaženkou. Její odchod se dotknul každého z nás. Proto také jsme z obřadu posledního rozloučení s ní odcházeli s pocitem, že jsme jí zůstali za její vztah ke Krúžku nemálo dlužní. Bohužel jsme zde nemohli ani splnit jedno z jejích posledních přání, abychom se s ní rozloučili písni – „S Pánem Bohem, idem od vás“.

Blaženko, v naší paměti máš své pevné místo.“

ALOIS DRHLÍK

Vzpomínka na Blaženku

Nedávno jsme se rozloučili s naší nejstarší členkou Blaženkou Eglseerovou. Nechyběla snad na žádné akci, s chutí si zaspívala, nezkazila žádnou zábavu. Jen nohy jí zlobily až skončila na vozíku. Ale i s vozíkem dojížděla do centra. Jen jedna potíž s ní byla – vydržela všude až do konce, pak byl problém s tou cestou domů.

Tak se také vypravila na svůj poslední ples (bylo to v roce 2012), odcházela jako vždy poslední. Snést ji ze schodů, to chtělo několik dobrovolníků, pak nejela žádná nízkopodlažní tramvaj, tak Blaženka došla s vozíkem až na Karlák. Většinou ji domů doprovázel obětavý Pavel Fiala, ale když ji jednou vyklopil v nějakém parku do bláta, tak na něj Blaženka poněkud zanevřela.

A taky myslela, že když je sama, působí víc bezbranně a pomoc tak snáze najde.

Tak tedy skončila v 6,00 hod. ráno na Karláku, nízká tramvaj nikde, jen kolem šla rozjářená parta Angličanů. A Blaženka na ně – sluníčka, že mi pomůžete do té tramvaje? Oslovila ty ožralé Angličany. Ti se nenechali pobízet, nakonec po velkém úsilí a všeobecného veselí se jim podařilo vytáhnout Blaženku po těch vysokých schůdcích do tramvaje. A jeli. Jenže dojeli na Zahradní město a tam už se žádná „sluníčka“ nevyskytovala a Blaženka trčela v tramvaji. Až zoufalého tramvajáka napadlo zavolat hasiče. Dojeli promtně, měli to za rohem a Blaženku snesli z tramvaje. Byli to fešáci, ocenila je, když nám to líčila. A že by nadávala na MHD? Kdepak... Děti to vám byla sranda, smála se s rukama nahoře.

Ale poslední období života pro ni bylo bolestné, smrt pro ni byla snad vysvobozením. Jen nás mrzelo, že si příbuzní nepřáli rozloučení s Krůžkem, tak jen zásluhou Evy Pařízkové zazněla z kazety její oblíbená barová odrhovačka „Prší, prší“.

Lehké odpočínutí, Blaženko!

JOSEFKA JORDÁNOVÁ

Přehled akcí leden – srpen 2013

DATUM	AKCE	MÍSTO
8.1.2013	Vernisáž výstavy, malý mužský sbor	Senát P ČR
26.1.–27.1.2013	Soustředění – příprava na Moravský ples	DDM Karlín
23.2.2013	57. Moravský ples	ND na Smíchově
10.3.2013	Vystoupení na mezinárodní obchodní konferenci	Kongresové centrum
13.3.2013	Členská schůze krúžku, volba výboru	KD Gong
27.4.2013	17. Výstava moravských a českých vín v Praze	Hotel Olšanka na Žižkově
23.5.2013	Koncert muziky J. Janouška se Slováckým krúžkem (mužský a ženský sbor); hosté Vlasta Grycová a Martin Hrbáč Soustředění chasy	koncertní sál Atrium, Žižkov
28.6.–30.6.2013	Zájezd a vystoupení ve Strážnici	MFF Strážnice
25.7.–28.7.2013	Soustředění chasy	Hluk
27.8.2013	Generálka na jarmark	Sokolovna Vršovice
28.8.2013	Pražský jarmark	Bio Ilusion
DALŠÍ AKCE		
1x měsíčně - středy	Besedy u cimbálu	KD Gong
1x týdně - čtvrtky	Nácviky chasy	DDM Karlín
1x týdně - úterky	Zkoušky mužského sboru	Vinárna v Italské
1x měsíčně - pondělky	Schůze výboru	Pankrác, u Šálů
Nepravidelně, dle možností	Zkoušky ženského sboru	u Sochorů
Dle potřeby	Programová rada	Praha

Plán akcí září 2013 – únor 2014

DATUM	AKCE	MÍSTO
11.9.2013	Beseda u cimbálu	19.00 hod., KD Gong Hraje CM Žandár
15.9.2013	15. Trojské vinobraní	Trojský zámek, Praha 7
21.9.2013	5. ročník Malostranské vinobraní – dozvuky Hornáckých slavností	Kampa
9.10.2013	Beseda u cimbálu Buchtobraní	19.00 hod., KD Gong Hraje CM Martina Sochora
19.10.2013	Setkání krúžku – zájezd	Velehrad a okolí
9.11.2013	XXX. setkání lidových muzik	15.00 hod., Městská knihovna Praha
listopad 2013	Kateřinské hody	19.00 hod., KD Gong
13.12.2013	Vánoční beseda	19.00 hod., KD Gong
8.1.2014	Beseda u cimbálu	19.00 hod., KD Gong Hraje CM Žandár
13.2.2014	Beseda u cimbálu	19.00 hod., KD Gong Hraje CM Martina Sochora
22.2.2014	58. Moravský ples	19.30 hod., Národní dům na Smíchově

• NAŠI JUBILANTI •

✿ 2013 ✿

✿ 2014 ✿

ŘÍJEN

1.10.	Štěpánek Petr	65
29.10.	Jordánová Josefa	70

LISTOPAD

16.11.	Christiánová Anna	70
26.11.	Škrobák Kamil	80

PROSINEC

29.12.	Buštík František	85
--------	------------------	----

LEDEN

10.1.	Němcová Josefa	75
21.1.	Vinkler Jaroslav	90
26.1.	Valenta Blažej	85
26.1.	Eliášek Karel	70

ÚNOR

11.2.	Martinková Ludmila	70
22.2.	Drhlík Alois	85

VOC Znojmo (vína originální certifikace)

První apelační systém v České republice

Nová vína: Sauvignon, Ryzlink rýnský a Veltlínské zelené.

Znovínská vína VOC Znojmo:

Sauvignon 2012

Ryzlink rýnský 2012

Veltlínské zelené 2012

jsou v prodeji od 8. 5. 2013.

Nejdůležitější podmínky pro udělení značky VOC Znojmo

Vína s tímto označením musí být mnohem výraznější; smí to být pouze odrudová vína **Sauvignonu, Ryzlinku rýnského, Veltlínského zeleného** a nebo jejich cuvée; hrozny pro výrobu vína musí mít nejméně **19 ° NM** a byly určeny pro výrobu **přívlastkových vín. Hektarový výnos** nesmí překročit **7 tun**; sběr hroznů je uskutečňován pouze ručně; vína smí být uzavřena pouze **korkovým uzávěrem**; školení vína nesmí probíhat metodou „**barikování**“; vína nesmí být vyrobena metodou **dlouhodobého zrání na kvasničných kalech**; **jablečno-mléčná fermentace je povolena**; **zbytkový cukr** ve víně je **bez omezení** v souladu s nařízením Komise Evropské Unie č. 753/2002, čl. 16; **obsah alkoholu** ve víně je **omezen na maximálně 13,9 %** objemových; vína musí vykazovat typické **senzorické vlastnosti** dané oblasti; hrozny musí pocházet z pouze **vybraných uznaných tratí**.

Vzor pásky z roku 2010:

Jak poznáme víno VOC Znojmo

Samotný vinař nominuje do systému VOC ZNOJMO **pouze několik vín**, která splňují přísné podmínky VOC ZNOJMO. Degustační komise vybírají za znojemskou podoblast nejtypičtější vína Sauvignonu, Ryzlinku rýnského, Veltlínského zeleného a jejich cuvée. Komise vína hodnotí podle předem schválených a přesných pravidel uvedených v **Podmínkách pro udělení označení VOC Znojmo**. Nejviditelnější značkou je **pásek okolo hrdla lahve**, který obsahuje číselný kód, z kterého poznáme výrobce, šarži vína, číslo rozhodnutí o udělení značky VOC a počet kusů lahví v této šarži. **Pásek VOC** dostává vinař až poté, co jeho vínu je udělena značka VOC a počet pásek je dán **přesně na počet lahví vyrobených z této šarže**. VOC víno nebude mít přívlastek – **přívlastkem je právě VOC**. Značku uděluje vlastní **samospráva vinařů a vinařských odborníků**.

ODKAZY NA INTERNETOVÉ STRÁNKY s informacemi o folkloru a lidové kultuře

www.kruzekskp.cz	oficiální web Slováckého krúžku v Praze
www.kruzek.cz	rozcestník na weby slováckých krúžků v Praze a Brně
www.folklornisdruzeni.cz	webové stránky Folklorního sdružení ČR
www.nulk.cz	oficiální web Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici
www.vmp.cz	Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm
www.lidovakultura.cz	internetové stránky věnované identifikaci, dokumentaci, uchování, šíření a prezentaci lidové kultury v České republice; provozuje Národní ústav lidové kultury ve Strážnici
www.cioff.cz	internetové stránky české národní sekce CIOFF
www.folklorweb.cz	kalendář akcí, festivaly, koncerty, jarmarky, hody, vystoupení, katalogy, národopisné soubory, tanec, lidová hudba, cimbálové muziky, hudební skupiny, tradice
www.gajdy.cz	folklorní občasník nejen o gajdách; gajdoši, MP3 ukázky, výrobci lidových nástrojů, gajdoš- ská setkání
www.folklornet.com	kalendář folklorních akcí, novinky, lidová řemes- la, muzikanti, muziky, soubory, folklorní burza, aj.
www.folklornet.cz	internetový portál Sdružení přátel folkloru v Brně
www.hornacko.net	kalendář místních akcí, odkazy a informace o regionu
www.slovacko.cz	
www.kudyznudy.cz	jeden z největších portálů k vyhledávání akcí, včetně folklorních a z oblasti lidové kultury
www.wineofczechrepublic.cz	oficiální prezentace moravských a českých vín

OBSAH

Slovo starosty	1
Přehled činnosti – informace vedoucích	2
Z našich akcí	7
Z historie	19
Napsali nám	28
U našich přátel	36
Přehled akcí leden – srpen 2013	43
Plán akcí září 2013 – únor 2014	44
Naši jubilanti	44
Odkazy na internetové stránky	46

SLOVÁCKÝ KOLÁČEK

Jsme výrobci tradičních Slováckých koláčků.
Pekárna se nachází nedaleko Uherského Hradiště.
Svatební Slovácký koláček by neměl chybět
na žádné oslavě nebo rautu, kde je dobré jídlo.
Našimi výrobky jsou svatební tvarohové koláčky,
ořechové a makové hřebeny.
Jsou vyráběny ručně podle tradiční staré receptury.
Výhradně tradiční výrobek s více jak čtyřicetiletou minulostí.

<http://www.slovackokolacek.webnode.cz/>

Pokud Vás naše nabídka zaujala a naše spolupráce
by pro Vás mohla být přínosem, kontaktujte nás.
Koláčky dodáváme i do Prahy.

S pozdravem a přáním hezkého dne

Radmila Hubálová, 687 04 Sušice 55, okres Uherské Hradiště
tel: 602 765 212, 602 713 397
e-mail: hubalova@centrum.cz

Uědomost

Vydává SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE

Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

jako svůj neperiodický zpravodaj vycházející zpravidla 2x ročně

Odpovědný redaktor: Miroslav Říha

Vikova 13, 140 00 Praha 4

Grafická úprava a tisk: Karel Chovanec / ESKIRA s.r.o.

Distribuce: Helena Šálová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

tel.: 244 464 459, salovah@seznam.cz

Příspěvky el. poštou na adresu riha@oksystem.cz,

rukopisy na adresu odpovědného redaktora

Fotografie poskytli: O. Sameš, V. Pavelčík, D. Macháček, M. Říha, J. Vesecká, P. Fiala

SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE

Starosta: Miroslav Říha, Vikova 1143/13, 140 00 Praha 4

tel.: 602 115 223, e-mail: riha@oksystem.cz

Jednatelka: Helena Šálová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

tel.: 244 464 459, e-mail: salovah@seznam.cz

Otevírání sklepa krůžkařského starosty ve Velenicích

Na Moravském plese

